

KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

de AAMBINDER

Gereformeerde Gemeente Dirksland

07/03/2019
jaargang 97

nr **23**

Op 2 december 1961 overlijdt te Dirksland de onder Gods volk bekende en beminde Anna Ruit-de Wachter, in de leeftijd van 94 jaar. In 'Uit de opperzaal' roept ds. P. Blok haar sterfbed in herinnering. 'Haar leven neigde naar het graf, haar uitzien was naar haar Goël. Haar sterfbed was een preekstoel. Met bijzondere gaven had de Heere haar versierd. Ze was een leesbare

brief. Helder verhaalde ze wat de grond van haar leven was. Ze wist wat het betekende een bestaan mee te dragen, dat van zichzelf nooit meer kon beantwoorden aan het doel van God. (...) Ze verhaalde van de trouw van haar God en Heere, Die nooit had beschaamd en altijd had doorgehouden. Haar aangezicht blonk, toen ze verhaalde van haar verlangen naar haar Bloedbruidegom'.

Bidstond voor de reis

Het zijn ongeveer vijfduizend mensen die klaar staan voor de reis naar Jeruzalem. Als straf op de zonde waren ze weggevoerd naar Babel, maar nu mogen ze terug. Nú is het hun beurt om naar huis te gaan.

Alzo vastten wij en verzochten zulks van onzen God, en Hij liet Zich van ons verbidden.

Ezra 8:23

Ze staan onder leiding van Ezra, de Schriftgeleerde. Het is een man die goed thuis is in de Schrift, maar daar niet genoeg aan heeft. Hij wil ook in Gods wegen wandelen en wil die wegen ook aan anderen leren. Zo heeft hij de schare bijeen vergaderd aan de rivier Ahava. Dan lezen we in vers 21: 'Toen riep ik aldaar een vasten uit, opdat wij ons verootmoedigden voor het aangezicht onzes Gods, om van Hem te verzoeken een rechte weg voor ons en onze kinderkens en voor al onze have.' Ziet u dat? Voordat ze op reis gaan, gaan ze eerst bidden. Voordat ze verder gaan, zullen ze zich eerst verootmoedigen voor Gods aangezicht om van Hem een rechte weg te verzoeken. De kanttekening zegt: 'Ze zullen Hem vragen of Hij ze wil beschermen en geleiden.'

Maar waarom? Is dat dan wel nodig? Ja zeker! Weet u waarom? Omdat de reis vol gevaren is. Het is een karavaan die op reis gaat met geld en goederen. En onderweg kunnen ze dieven en rovers tegenkomen. En Ezra beseft dat heel goed. Toch heeft hij niet gevraagd om militaire begeleiding zoals Nehémia dat wel deed. Lees maar vers 22: 'De hand onzes Gods is ten goede over allen die Hem zoeken.' De Heere zal ons beschermen. Wat een belijdenis! Ik vertrouw op God. Wat een wonder! Ezra weet zich beschermd door de levende God. Hij weet dat de Heere Zijn hand

ds. C. van Ruitenburg,
Krimpen a/d IJssel

over hem heeft uitgestrekt zoals Hij dat doet over allen die Hem vrezen. Wat doet Ezra daarom voordat ze op reis gaan? De handen vouwen. Bidden.

Tussen bid- en dankdag

Zo is het vandaag nog! Als de Heere niet met ons meegaat om ons te beschermen en te geleiden, kunnen we geen stap verder. Maar we zijn wel allemaal ook op reis. We maken allemaal een reis door het leven. We maken de reis naar de ontzaglijke eeuwigheid. Naar de ontmoeting met God. En laten we hopen en bidden dat we nog een 'lange' reis voor de boeg hebben. Dat er onderweg niets ernstigs gebeurt tussen biddag en dankdag. Het zou toch wat zijn als we plotseling voor God moeten verschijnen, zonder met Hem in Christus verzoend te zijn.

Zullen we dan ook maar bidden of de Heere mee wil gaan? Vragen of Hij ons beschermen wil en geleiden? Er zijn voor ons ook zoveel gevaren op de weg. Kijk maar. Daar is satan, de leugenaar van den beginne, die ons probeert op de verkeerde wegen te krijgen. Daar zijn de begeerlijkheden van de wereld om ons heen. Daar zijn wijzelf, het verdorven vlees, dat afrekt van God en Zijn Woord. O, weet u wat nodig is? Diepe verootmoediging! Dat we bij het licht van Gods Geest eens zouden zien dat we zondig zijn tot in de vezels van ons bestaan. Dat we diep afhankelijke mensjes zijn, verrezen uit het stof. Dat we het onwaardig zijn dat de Heere naar ons zou omzien. Dat we zouden bidden tot God. En dat mogen we altijd doen, maar in het bijzonder met biddag in Gods bedehuis. Bidden en vragen of de Heere Zijn goede hand in ontferming over ons zondige leven zou willen uitstrekken. Of Hij ons beschermen wil voor de gevaren en geleiden wil naar het vaderland dat boven is.

Al veel gebeden

Ja, maar bidden helpt toch niet, zegt u misschien. Ik heb al zoveel gebeden in mijn leven. Ja, het ongeloof zegt inderdaad: bidden helpt niet. Maar het ware geloof bidt! Dat zegt: we hebben een God tot Wie we bidden en die God laat Zich ook verbidden. Maar kan dat ook voor

In dit nummer

5 Gods soevereine werken

7 'Zoek Hem dan en leef'

24 Bidden

- 2** Bidstond voor de reis
- 3** Het zien op Jezus in Zijn leven [10]
- 4** De gehoorzaamheid van de Zaligmaker
- 6** Commentaar: De afvallige
- 8** Theologische School [8]
- 9** Al deze woorden [10]
- 10** Momenten in de christenreis [5]
- 11** 100 jaar De Saambinder [9]
- 12** Boekennieuws
- 13** Jeugdtribune
- 14** Kerknieuws
- 16** Berichten
- 17** Kerkdiensten

Het zien op Jezus in Zijn leven [10]

Isaac Ambrosius

mij? Zou de Heere met mij willen meegaan? Ben ik dan niet te zondig? Ik heb al zo vaak gedacht het zonder de Heere wel te kunnen in mijn leven. Ik heb de Heere eigenlijk alleen maar nodig gehad in de tijdelijke zorgen en noden. O, nee ik ben het niet waard. Er is niet één reden te verzinnen waarom de Heere met mij mee zou gaan.

Toch kan het. Weet u waarom? Omdat er een Voorbidder is in de hemel. Christus Jezus aan 's Vaders rechterhand, Die nog neer wil zien op mensen die Hem in oprechtheid hebben leren zoeken. Die het leven in eigen hand verloren hebben. Hij ziet ze die Zijn heilig aangezicht zoeken in de verootmoediging, die hun zonden Hem bekendmaken.

Weet u, voor zulke bidders is Hij de weg gegaan van kribbe naar kruis. Voor zulken wilde Hij nu zo bitter lijden. Voor hen wilde Hij de dood ingaan en heeft Hij de weg terug gebaad naar het vaderhuis. Daarom wil God nu nog horen; om Jezus' wil. Ja, Hij is de Weg voor degenen die het niet meer weten. En waar Hij nu plaats gemaakt heeft voor Hem, de Weg, de Waarheid en het Leven, en er voor zondaren geen mogelijkheid meer is om zonder Hem verder te kunnen en te willen reizen, zegt Hij: Ik zal de blinden leiden in de weg die ze niet geweten hebben. Die Hem aanroepen in de nood, vinden Zijn gunst oneindig groot.

Biddend en smekend

Nee, dan zal alles niet vanzelf gaan, hoor. Er zijn tijden in het leven van Gods kinderen dat ze menen het Vaderhuis niet te zullen bereiken. Ze menen onderweg nog weleens op de weg te moeten vergaan. Maar biddend en smekend gaan ze hun weg. In diepe verootmoediging roepen ze: Trek mij, wij zullen U nalopen.

'En wij kwamen te Jeruzalem', staat er dan in vers 32. Het was een lange en zware, gevaarvolle reis. Maar onderweg werden ze omringd door Gods engelen. De Heere trok met Zijn aangezicht mee. O, wat een diepe ontroering toen het einde van de reis naderde en de stad Gods in het gezicht kwam. Daar mochten ze zeggen: 'Hij liet Zich van ons verbidden.'

Uit: "Het zien op Jezus" Isaac Ambrosius (uitg. Den Hertog).

4. Van het vasten en de verzoeking van Christus (vervolg)

3. Het doeleinde van Christus' leiding door de Geest in de woestijn is geweest óf onmiddellijk óf verschoven. Aangaande het onmiddellijke doeleinde, dat was om verzocht te worden van de duivel; Christus werd nu daar gebracht, opdat de duivel Hem verzoeken zou.

Gij zoudt hier mogen denken dat dit een geheel wonderlijk voornemen is, dat Gods Zoon in de woestijn moest gebracht worden om door alle duivelen van de hel bezet te worden; maar God heeft hierin nog een verder of verborgen doeleinde gehad, en dat was Zijn eigen heerlijkheid en ons voordeel.

1e. Zijn eigen heerlijkheid is hierin gebleken. Zo de satan Christus niet verzocht had, hoe zou Christus dan de satan overwonnen kunnen hebben? De eerste Adam werd verzocht en overwonnen; de tweede Adam heeft, om die soort te vergelden en te verbeteren, verzocht zijnde, overwonnen. Welnu, hierdoor werd de kracht van Christus geopenbaard: de duivel, de ketenen losgelaten hebbende, laat die op Christus aankomen met al zijn macht, en Christus, Die zonder slagen geen overwinning kon verkrijgen, heeft door deze hevige besprenging van de satan hem overwonnen en over hem gezegepraald. Hierdoor is de genade van Christus gans heerlijk vertoond. Hoe is Christus' geloof, lijdzaamheid, nederigheid, ijver en sterkte daardoor aan de dag gekomen, hetwelk niet geschied zou zijn wanneer Christus in Zijn garnizoen altijd stil had blijven liggen en Zich nooit tot schermutseling had begeven.

2e. Zoals het geweest is tot Zijn heerlijkheid, alzo ook tot ons voordeel. Nu zien wij wat soort van vijand wij hebben, hoe hij vecht en ook hoe hij wederstaan en overwonnen kan worden. Nu zien wij hoe meer dat God ons liefheeft, wij des te meer de beproefing van de verzoeking zijn onderworpen. Nu zien wij dat de grootste heiligen verzocht en tot het snodeste kwaad aangelokt kunnen worden, overmits Christus Zelf tot ongeloofigheid, gierigheid en afgoderij is verzocht geweest. Nu zien wij dat 'wij geen Hogepriester hebben, Die niet kan medelijden hebben met onze zwakheden, maar Die in alle dingen, gelijk als wij, is verzocht geweest, doch zonder zonde' (Hebr. 4:15).

4. De tijd en de gelegenheid van de aanval van de duivel was het moment dat Christus veertig dagen gevestigd had en Hem ten laatste hongerde. Aldus heeft Mozes veertig dagen gevestigd bij het overleveren van de wet; en Elia heeft veertig dagen gevestigd bij de herstelling van de wet. Om de tijd van beide te vervullen, heeft Christus veertig dagen willen vasten bij de volbrenging van de wet en bij de verkondiging van het Evangelie. Christus, zo lang vastende, heeft daardoor Zijn almachtige kracht betoond, en niet langer vastende, heeft Hij te kennen gegeven de waarheid van Zijn mensheid en Zijn zwakheid, om te bewijzen dat er geen onderscheid tussen ons en Hem was dan alleen de zonde. Daarom heeft Hij willen vasten en ook honger lijden.

(wordt vervolgd)

De gehoorzaamheid van de Zaligmaker

‘De mens zal bij brood alleen niet leven...’.

Matthéüs 4:4

Veertig dagen geleden, na de doop van de Zoon van God, sprak de Vader: ‘Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde, in Dewelken Ik Mijn welbehagen heb.’ De Heilige Geest was nedergedaald uit de hemel gelijk een duif en op Hem gekomen.

ds. P.D. den Haan,
Tholen

Een indrukwekkende gebeurtenis na de doop van Jezus door Johannes, waardoor de hemelse Vader Zijn welbehagen openbaarde in Christus door Zijn Geest. Toen werd de Heere Jezus door de Geest in de woestijn geleid. In Lukas 4:1 lezen we ‘vol van de Heilige Geest’. En dat om verzocht te worden van de duivel. Heel duidelijk zien we dat deze gebeurtenis plaatsvindt in opdracht van de Vader door de leiding van de Heilige Geest als onderdeel van Zijn Borgwerk. Daar in de woestijn zullen twee koninkrijken elkaar ontmoeten en bestrijden. Daar in de woestijn is Jezus al als Overwinnaar tevorschijn gekomen.

Een duivelse list

‘...om verzocht te worden...’ De verzoeker denkt zijn kans schoon te zien wanneer Jezus aan het einde van de veertig dagen en nachten zonder eten verzwakt is vanwege de honger. Precies op dat punt valt de duivel aan op een zeer listige manier. ‘Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen brood worden’, zo spreekt de duivel tot Jezus. Met andere woorden: ‘Bewijs eens dat U Gods Zoon bent. Wanneer U echt Gods Zoon bent, moet U toch van stenen brood kunnen maken.’

Wat een verschrikkelijke verzoeking van de duivel. Immers, Jezus was hier in opdracht van de Vader. Hij was in de woestijn geleid door de Heilige Geest. De honger was veroorzaakt door Zijn Vader,

opdat openbaar zou komen in een volkomen gehoorzaamheid aan Zijn Vader dat Jezus de Zoon van God is. Wanneer Hij nu zou ingaan op het verzoek van de duivel zou Hij beëindigen wat Zijn Vader Hem had opgelegd. Jezus zou Zijn Vader dan ongehoorzaam zijn en de duivel gehoorzaam. Hij zou dan vallen in de zonde van Adam. Hij zou dan laten blijken onwillig te zijn om afhankelijk te zijn van Zijn hemelse Vader.

Een Goddelijk antwoord

‘Doch Hij antwoordende zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven...’ De Heere Jezus haalt hier woorden aan uit het Oude Testament. Deze woorden kunnen we vinden in Deuteronomium 8:3. Daar legt Mozes in zijn afscheidsrede uit aan het volk Israël waarom de HEERE hen honger liet lijden in de woestijn. Dat was om het volk te leren afhankelijk te zijn van God. Om te leren dat het leven niet ligt in het tijdelijke eten en drinken, maar in de gehoorzaamheid aan God. Om te leren een leven in gemeenschap met God hoger te achten dan het tijdelijke leven.

Zo haalt Jezus uit deze oudtestamentische tekst de tijdloze en geestelijke betekenis die erin verborgen ligt en past die toe op de verzoeking die Hij ervaart. Hij openbaart Zich hier als de Zoon van God, Die gekomen is om in lijdelijke gehoorzaamheid de deugden van Zijn Vader te

verheerlijken als waarachtig en rechtvaardig Mens. Hij toont Zich hier gereed om Zijn Middelaarswerk op te nemen en grijpt vooruit op Zijn overwinning die zeker is. Adam bleef niet staande, het volk Israël murmurde en wij zoeken ons leven in het brood, maar de Christus komt hier als Overwinnaar uit de strijd.

Het ware Brood

‘De mens zal bij brood alleen niet leven...’ Een les om afhankelijk te zijn van de HEERE voor alle lichamelijke nooddrift. Om alles voor dit tijdelijk leven alleen van Hem te verwachten. Het bevat ook een ernstige waarschuwing. U kunt nog zoveel ‘brood’ eten, maar dat houdt de dood niet tegen. Zullen we daaraan denken? We leven niet omdat we brood eten, maar omdat God het leven schenkt. Het brood is nodig tot onderhoud van het leven, maar schenkt het leven zelf niet. Het leven ligt in de gemeenschap met een Drie-enig God. Het leven ligt in de gehoorzaamheid aan Zijn geboden.

De uitverkoren zondaar leert, wanneer de HEERE hem bekeert, dat hij buiten Gods gemeenschap ligt in ongehoorzaamheid en daarom dood is in zonden en misdaden. Zulken worden gewezen op deze dierbare Jezus, Die het eeuwige leven heeft verworven voor al de Zijnen in gehoorzaamheid aan Zijn Vader. Hij is waarlijk het Brood des levens (Johannes 6:35).

Gods soevereine werken

‘...maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat’.

Matthéüs 4:4

‘Doch Hij antwoordende zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat’.
Kanttekening 4 merkt hierbij op: ‘Dat is, van alle dingen die God belooft kracht te geven en te gebruiken tot voedsel en versterking der mensen’.

ds. P. Blok,
Dirksland

Gods soevereiniteit openbaart zich in Zijn werken. Er is onderscheid in Gods werken naar binnen en naar buiten. De werken Gods naar binnen betreffen Zijn Wezen, Zijn raad en het geheim van de Drie-eenheid. De werken naar buiten openbaren Gods soevereiniteit in de werken in de natuur en in de genade. De

werken in de natuur betreffen de schepping en de voorzienigheid. De werken der genade openbaren zich door de bijzondere arbeid van de Heilige Geest. Ze tonen het wonder van de herschepping en de daarin verkoren middelen tot de uitvoering van Zijn raad en tonen de heerlijkheid van Gods deugden. De belijdenis van de kerk der Reformatie is duidelijk.

Voorts, wanneer God Zijn welbehagen in de uitverkorenen uitvoert, en de ware bekering in hen werkt, zo is het dat Hij hen niet alleen het Evangelie uiterlijk doet prediken, en hun verstand krachtiglijk door den Heilige Geest verlicht, opdat zij recht zouden verstaan en onderscheiden die dingen die des Geestes Gods zijn. De genadekennis van het wonder van deze werken van God door het wonder van de levendmaking is duidelijk weergegeven. En dit is die wedergeboorte, die vernieuwing, nieuwe schepping, opwekking van de doden en levendmaking, waarvan zo heerlijk in de Schrift gesproken wordt, dewelke God zonder ons in ons werkt.

Doorgaande strijd

In Matthéüs 4 wordt de verzoeking van Jezus door de satan weergegeven. Gods soevereiniteit in de onderhouding van de mens wordt door de satan bestreden. Het is een doorgaande strijd van alle eeuwen. Het bereikte een hoogtepunt in de tijd van Noach. Het uitleven van de diepte van de val toonde dat op alle terreinen van het leven. De mens leefde zonder en buiten

God. Het toppunt van de val! De mens is een liefhebber van zichzelf. Eten en drinken, ten huwelijk nemen en ten huwelijk geven. Gods antwoord was duidelijk. De mens is overgegeven aan zichzelf. ‘En de HEERE zag, dat de boosheid des mensen menigvuldig was op de aarde en al het gedichtsel der gedachten zijns harten te allen dage alleenlijk boos was’ (Gen. 6:5). Dan moet het oordeel van de rechtvaardige en heilige God komen.

Wanneer wij de openbaring zien van de mens in de tijd waarin wij leven, is de bijzondere bewaring Gods duidelijk te zien over Zijn erfdeel. ‘Die in de kracht Gods bewaard wordt door het geloof tot de zaligheid, die bereid is om geopenbaard te worden in den laatsten tijd’ (1 Petr. 1:5). In de verzoeking in de woestijn wordt gewezen op satans listen, verderf en vijandschap. ‘En de verzoeker tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden. Doch Hij antwoordende zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat (Matth. 4:3, 4).

Jezus wijst op Gods soevereiniteit en op de bijzondere zorg en onderhouding. Het is duidelijk dat het woord met een kleine letter wordt geschreven. ‘En de verzoeker tot Hem gekomen zijnde’. Zo wordt de duivel, de verzoeker genaamd, omdat hij de mensen zoekt te brengen tot zonden en afval. Het antwoord van Jezus is duidelijk. Het wijst naar Gods soevereine werk. ‘En de verzoeker tot Hem gekomen zijnde, zeide: Indien Gij Gods Zoon zijt, zeg dat deze stenen broden worden. Doch Hij antwoordende zeide: Er is geschreven: De mens zal bij brood alleen niet leven, maar bij alle woord dat door den mond Gods uitgaat’. Dat is, van alle dingen die God belooft kracht te geven en te gebruiken tot voedsel en versterking der mensen.

Heilig geloofsweten

Biddag 2019. Waar zal de nadruk op gelegd worden? Op hetgeen de mens deed en doet en wat hij bezit? Of op het Woord van Jezus. Is het een heilig geloofsweten?

HALLELUJAH. Aleph. Ik zal den HEERE loven van ganser harte;

Beth. In den raad en vergadering der oprechten.

Gimel. De werken des HEEREN zijn groot;

Daleth. Zij worden gezocht van allen die er lust in hebben.

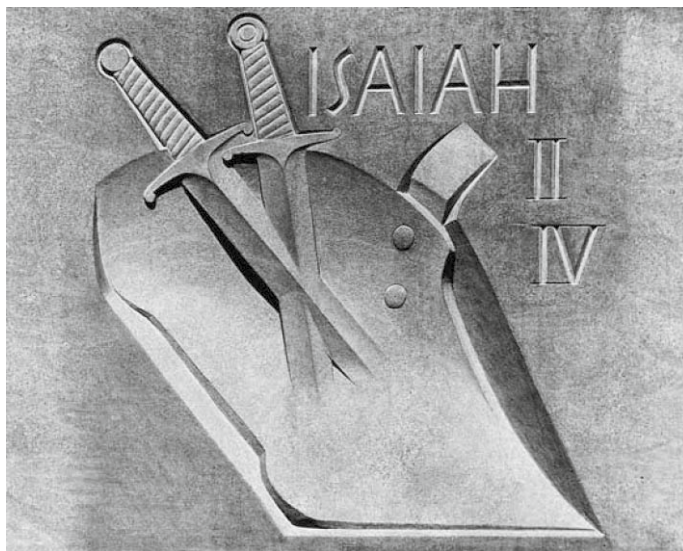
(Psalm 111:1, 2)

De afvallige

Tot veler ontsteltenis ging oud-PVV-Kamerlid Joram van Klaveren (40) over tot de islam. In het deze maand verschenen boek "Afvallige" beschrijft hij zijn religieuze zoektocht.

ds. G. Clements,
Gouda

Zwaarden slaan tot spaden (Jes. 2:4)

Van Klaveren is van huis uit gereformeerd-vrijgemaakt. Over deze zoektocht ging ook het tweegesprek in het RD (23/2) met ds. C. Rentier, directeur van Evangelie & Moslims. Veel kwam ter sprake. In dit artikel bezinnen we ons op Van Klaverens bewering dat de islam 'vredelievend' zou zijn.

Koran

Volgens Joram van Klaveren behoren geweld en onvrijheid niet tot het wezen van de islam. Hij citeert soera 2 waarin staat dat er geen dwang is in de godsdienst. Ds. Rentier werpt tegen dat afvalligen van de islam de dood hebben te vrezen. Volgens Van Klaveren geldt de doodstraf op afvalligheid alleen in oorlogscontext. In Amerika staat op landverraad in oorlogstijd ook de doodstraf.

Van Klaveren verwijt op zijn beurt de geweldspassages in het Oude Testament. Het geweld in de Koran zou volgens hem verbleken bij het bloedvergieten in de Bijbel tijdens Jozua en David, etc. Het zijn bekende verwijten die Van Klaveren ter sprake brengt. Toch mogen we ons afvragen waarom geweld en terrorisme

doorgaans islamitisch gemotiveerd zijn. De meeste moslims zijn gelukkig geen terrorist, maar de meeste terroristen zijn wel moslim. Volgens Van Klaveren gaat al dat geweld niet terug op Mohammed. Maar is die bewering wel terecht?

Jihad

Jihad is een term uit de Koran en wordt vertaald met 'inzet' of 'ijver'. Op zich onschuldige woorden. In de eerste Koranteksten betekent deze ijver (jihad) overgave aan Allah met de volle inzet van je leven. Later krijgt het woord een steeds meer militante kleur. Dat komt door de levensgang van Mohammed zelf. In Mekka, waar de profeet met zijn prediking begon (622 na Christus), stuitte hij op groot verzet. Zijn volgelingen werden veracht en konden niet anders dan met ijver (jihad) volharden. De betekenis van het woord 'jihad' veranderde toen Mohammed uitweek van Mekka naar Medina in 622. Zijn aanhang groeide en hij werd een succesvol legeraanvoerder. We lezen in soera 22: 'Aan hen die bestreden worden is de jihad toegestaan'. Jihad wordt nu een soort zelfverdediging met het zwaard.

Na enkele succesvolle veldtochten krijgt de jihad een nadrukkelijk offensief karakter: 'U is voorgeschreven te strijden (jihad) tot de godsdienst alleen aan Allah toebehoort'. Deze soera vormt het uitgangspunt voor jarenlange bloedige oorlogen. Bizar is de soera waarmee Mohammed enkele twijfelaars naar het slagveld van Taboek, in de hete woestijn van Arabië, sommeert. Hij dreigt met nog groter hitte: 'Zij die zeggen, rukt niet uit in de hitte. Zeg tot hen: Het vuur van de hel is heter'. Ook de mensen van het Boek, joden en christenen, krijgen het vanaf nu zwaar te verduren.

Al vroeg vinden we in de Koran de gedachte dat de islam de suprematie moet krijgen in de hele wereld, door strijd. Van Klaverens bewering dat afvalligen alleen de doodstraf krijgen in oorlogstijd, is een zwakke verdediging. Het is voor de islam oorlog zolang er nog 'ongelovige' landen zijn waar de vrede van de islam (daar al-islam) gemist wordt. Ongelovige landen zijn per definitie oorlogsgebieden (daar al-harb).

In moderne westerse commentaren wordt deze militante lezing van de Koran als een karikatuur afgedaan. We denken aan de boeken van Karen Armstrong. Van Klaveren is duidelijk door deze boeken beïnvloed. Ook linkse politici pogen de oorspronkelijke islam vredelievender te maken dan ze in werkelijkheid is. Men leest dan westerse waarden in de Middeleeuwse Koran.

Bijbel

Op zijn beurt verwijt Van Klaveren de Bijbel ook gewelddadigheid. Men plaatse echter de levensgang van Christus naast Mohammed. Pascal heeft dit verschil treffend onder woorden gebracht: 'Mohammed heeft ervoor gekozen om te winnen, Jezus Christus daarentegen om te verliezen'. Mohammeds optreden past op geen enkele wijze bij de lijdende Knecht van Jesaja 53: 'Als een Lam werd Hij ter slachting geleid'.

De Koran kent het kruis niet, wel het zwaard. Elkaar de andere wang toekeren en schade lijden, is de Koran ten enenmale vreemd. Men kent de zegen niet van het liefhebben van de vijanden. De hof van Gethsémané en de zwijgende Borg vindt men niet in Mekka of Medina.

Daarom liggen juist hier onze taken in zending en evangelisatie. De Bijbel tekent elk mens als 'in boosheid en nijdigheid levende' (Tit. 3:3). Vanaf Kaïn is er een stem des bloeds, die roept om wraak. 'Doch de Heere richtte (hun en onze) harten tot de liefde van God, en tot de lijdzaamheid van Christus' (2 Thess. 3:5).

'Zoek Hem dan en leef'

De redactie heeft aan enkele oudere ouderlingen (en oud-ouderlingen) gevraagd om nog eens een boodschap na te laten aan de jonge generatie. Wat zouden ze, in de avond van het leven, nog tegen de jongeren willen zeggen? Vandaag deel 1.

Wat ik nog zeggen wil... Dat is de vraag die de redactie aan mij stelde. En wat ik dan vooral wil zeggen, is dit: De dienst des Heeren is een liefdedienst en Hij is een Waarmaker van Zijn Woord.

C.W. Bos, Katwijk
(oud-ambtsdrager)

Ik ben geboren en getogen in de gemeente Katwijk en ben inmiddels bijna 80 jaar. In 1980 werden we gekozen tot diaken en een jaar later tot ouderling. Deze taak hebben we 35 jaar mogen verrichten. Dat de Heere zo iemand heeft willen gebruiken in Zijn dienst, is voor mij nog steeds een wonder. In onszelf zo onbekwaam en als 'kind' van de gemeente geroepen, en dat in een vacante gemeente.

Op verzoek van de kerkenraad mochten we vrijwel al die jaren belijdeniscatechisatie geven. Naar onze mening is dat het mooiste wat je mag doen.

Zware prediking

Jonge vrienden, we leven in een tijd waarin je nogal eens hoort (en ervaren moet) dat gezinnen en jongelui de gemeente verlaten omdat de prediking zo 'zwaar' zou zijn. Op zich is dit geen nieuws, want toen de Heere Jezus tijdens Zijn omwandeling op aarde predikte, was dat ook al zo: 'Van toen af gingen velen Zijner discipelen terug'. Waarom gingen die discipelen weg? Omdat Zijn prediking te 'zwaar' was!

Wat ik je zeggen wil, jongelui, doe hier niet aan mee, maar vraag of je Hem mag leren kennen, Die nooit gezegd heeft: 'Zoek Mij tevergeefs'. Blijf toch onder die prediking waar Christus op het hoogst verhoogd wordt en de zondaar op het

Weet dat de dienst des Heeren een liefdedienst is. Hij vraagt je nooit teveel, echt niet. En als het soms veel is, of als je geen uitweg ziet, dan roept Hij ook nu nog: 'Al wat je ontbreekt, schenk Ik, zo je 't smeekt, mild en overvloedig'.

diepst vernederd wordt. Want die waarheid is naar de Schrift. Als dat waar mag worden in je leven, zal er geen dominee zijn die te zwaar preekt. Echt niet. Dan wil je alleen nog maar horen van een rijke Christus en een arme zondaar.

Moet je dan direct in donkere kleren gaan lopen? Nee hoor, dat wordt niet van je gevraagd, maar toch, weet je wat ze vroeger zeiden? Je kent zulke mensen aan hun gewaad, spraak, daad en gelaat.

Voltooid leven

Je hoort tegenwoordig nogal eens de term: 'Voltooid leven'. Daar doen wij niet aan mee, want dat komt per slot van rekening alleen maar in de wereld voor, denken we. Maar, weet je, ik ontmoet ook zoveel 'Voltooid geloof'. Je moet geloven! Ja, zeker moet je geloven, maar weet je wat de praktijk der godzaligheid is? Als de Heere je bekeert, dan ga je geloven dat je van jezelf niet geloven kunt, dat het geloof een gave Gods is. Lees maar eens wat de apostel Jakobus zegt. Als je dan bijvoorbeeld in de krant leest, of in de onder ons bekende bladen, dat iemand zegt: 'Als ik mijn geloof niet had...' Maar, wat heeft de Heere in het leven dan gedaan? Begrijp je? Dat 'ik' van ons moet er helemaal tussenuit. Altijd? Nee hoor, dat gelukkig niet. Hoor maar: 'Zo ik niet had geloofd, dat in dit leven, mijn ziel Gods gunst en hulp genieten zou, mijn God, waar was mijn hoop, mijn moed gebleven?' Kijk, dán is het goed, maar daar gaat dus wel wat aan vooraf.

Misschien mag ik onze jongeren er nog eens op wijzen dat het een rijk leven en een groot voorrecht is als je samen de Heere mag dienen. Als je het als man en vrouw samen eens mag zijn in de weg die de Heere met Zijn volk houdt. Vooral als de Heere je roept tot het ambt. Dan ben je slecht af als je, vooral in de winter, veel op pad moet, en je vrouw zou het daar niet mee eens zijn. Mijn vrouw zei weleens: 'Moet je weg, of wil je weg?' Kijk, dan is er soms meer vuur dan licht en gaat de jas weer aan de kapstok.

Een liefdedienst

Wat willen we aan jullie doorgeven? Dit: Weet dat de dienst des Heeren een liefdedienst is. Hij vraagt je nooit teveel, echt niet. En als het soms veel is, of als je geen uitweg ziet, dan roept Hij ook nu nog: 'Al wat je ontbreekt, schenk Ik, zo je 't smeekt, mild en overvloedig'. Wat wil je nog meer! Hij is een Waarmaker van Zijn Woord! Zoek Hem dan en Leef!

Toezicht op de studie

Curatoren: ds. W.J. Karels, ds. G. Heijkamp, ds. A. Schreuder, ds. M. Karens, ds. G.J.N. Moens, ds. J.J. van Ekeveld, oud. K.H. de Heer, oud. L.J. Goud en oud. B. Agteresch; rector ds. P. Mulder en vaste docent ds. G. Clements.

Bij het woord 'curatorium' denkt u waarschijnlijk direct aan de attestdagen in mei. Dagen waarop door het curatorium wordt beslist over de toelating tot de lessen van onze Theologische School.

ds. J.J. van Ekeveld,
voorzitter
ds. G.J.N. Moens,
secretaris

Het deputaatschap, dat bestaat uit zes predikanten en drie ouderlingen, is door de Generale Synode gekozen en aangesteld. Namens de gemeenten onderzoeken zij degenen die zich met een attest van hun kerkenraad hebben aangemeld voor de opleiding tot predikant. Maar in de naam 'curatorium' zit het Latijnse woord 'cura', dat 'zorg' betekent. Het curatorium draagt cura, zorg, voor twee zaken rondom de Theologische School: voor de toelating, maar ook voor de toerusting van de aanstaande dienaren van het Woord. Een uiterst belangrijke taak in het geheel van onze gemeenten. Op de Generale Synode wordt daarom elke drie jaar een uitgebreid rapport aangeboden met informatie over het (uitgevoerde) beleid en worden soms beslissingen gevraagd. De curatoren zijn verantwoordelijk voor de voortgang en de kwaliteit van het theologisch onderwijs. Zij dragen tijdens de vierjarige

opleiding zorg voor de studenten en de docenten. Ook behoort de benoeming van vakdocenten tot deze taak. Het toezicht komt openbaar in verschillende zaken. In de loop van de jaren is dit toegenomen.

Tentamens

Drie keer per studiejaar zijn de curatoren op school om de tentamen- en examen-dagen bij te wonen. Op zo'n dag wordt een aantal vakken door de docenten mondeling overhoord in het bijzijn van enkele curatoren. Daarnaast worden regelmatig de studieresultaten schriftelijk getoetst door de docent. Deze resultaten worden door de secretaris van het curatorium opgeslagen.

Om de directe betrokkenheid van de curatoren bij de toerusting van onze studenten nog meer gestalte te geven, wonen periodiek twee curatoren een dag de lessen bij. Er wordt dan met de studenten de maaltijd gebruikt om ook op deze manier contacten met docenten en studenten te onderhouden.

Naast de drie zo belangrijke attestvergaderdagen vinden er nog verschillende andere vergaderingen plaats. De verantwoordelijkheid van de toerusting van de studenten, met alles wat eraan verbonden is, weegt het curatorium zwaar. Er is een beleidsplan, waarin verschillende zaken aan de orde komen, zoals de organisatie, de bezetting en de continuïteit van het docentenkorps. Het studieplan bevat onder meer een overzicht van de leerstof van de verschillende vakken.

Preekvoorstellen en proponeren

In het tweede jaar houden de studenten preekvoorstellen voor de docenten. Tweemaal moet ook een 'proefpreek' worden gehouden - tot nu toe in de Boezemsingelkerk- voor het curatorium. Dit gebeurt in april/mei en de tweede keer in juni.

De proefpreek, waarbij de student zelf een tekst kiest, wordt door de curatoren besproken. Het is tot vreugde als hierin een Schriftuurlijk-bevindelijke boodschap mag worden beluisterd. Na de bespreking wordt in aanwezigheid van het dagelijks bestuur van het curatorium door de voorzitter aan de student in het gesprek hiervan mededeling gedaan.

Hoe nodig is opbouwende kritiek in deze fase. Hoe belangrijk om eerlijk met elkaar om te gaan! Wel blijft de situatie enigszins gekunsteld zonder een gemeente voor je. Van de derde- en vierdejaars studenten worden door de curatoren gedurende het jaar ook 'preken' beluisterd, die in de ge-

meenten gehouden zijn en door de student worden aangereikt.

Er wordt benadrukt dat naast het propo- neren het studeren van groot belang blijft. Juist deze vier jaren moeten daarvoor intensief gebruikt worden.

Het is tot blijdschap van de curatoren als na vier jaar een student na het examen en een proefpreek - waarvan de tekst wordt opgegeven door de voorzitter van het curatorium - het getuigschrift mag worden uitgereikt en hij beroepbaar mag worden gesteld. Het uitzien en het gebed is dan

ook bij het curatorium dat de Koning van de Kerk hen een plaats wil schenken en hun arbeid tot eer van Zijn Naam en tot zaligheid van zondaren wil gebruiken.

Nascholing en mentoraat

Overeenkomstig het besluit van de Ge- neralen Synode krijgen het mentoraat en de nascholing gestalte. Er zijn terug- komdagen, die door de docenten worden verzorgd voor beginnende predikanten. De mentor wordt benoemd op voordracht van de kandidaat. Dit gaat in goed overleg

met de rector van de school, de voorzitter van het curatorium en de voorzitter van de eigen kerkenraad.

Zo mag het verantwoordelijke werk van het curatorium aan de Boezemsingel nog voortgaan. Dit vraagt om uw en jouw ge- bed tot de Heere van de oogst. Dit alles gebeurt in het diepe besef dat:

'Zo de HEERE het huis niet bouwt, te- vergeefs arbeiden deszelfs bouwlieden daaraan; en zo de HEERE de stad niet bewaart, tevergeefs waakt de wachter' (Psalm 127:1).

RUBRIEK **AL DEZE WOORDEN** [10]

Het eigenlijke gebod

TIEN GEBODEN VOOR ONS

Het blijkt niet zo gemakkelijk om Gods bedoeling duidelijk te maken voor mensen uit 2019. Het gaat in het tweede gebod over 'maken..., buigen..., dienen'. Wat wordt er dan precies gemaakt? Waarvoor men zich vervolgens buigt en wat men dan ook dient. Met alle gevolgen voor mijn ziel en zaligheid.

Het heeft alles te maken met het mensenhart en met de heidense omgeving waarin we leven, waarvan altijd invloed uitgaat. Ons hart wil zich zo graag de Heere voorstellen: hoe ziet Hij eruit? We willen een beeld of afbeelding van Hem vormen, binnen de kaders van ons mensenleven: iets van boven in de hemel, iets van op de aarde of onderaards. Ziet Hij eruit als bijvoorbeeld een engel of hemelwezen, een mens of dier, of mis- schien als een vis? Dan kunnen we ons tenminste voorstellen hoe Hij eruitziet. Dat is het mooie van het (primitieve) heidendom. De heidenen dienen iets con-

creets! Dan weet je waar je aan toe bent. Dat is tenminste niet zo vaag-christelijk, niet zo Bijbels-geestelijk. Met Wie heb ik nu concreet te doen als ik bid? Hoe moet ik me God voorstellen in mijn gedachten en fantasie? Ik wil zo graag de Heere concreet maken, niet al- leen concreet afbeelden, maar ook in mijn gedachten.

De volgende vraag is: waarmee zou je de Heere willen en kunnen vergelijken? Waar denk je dan bijvoorbeeld aan? Aäron, nota bene een kind en knecht van God, kwam dan niet verder dan een gouden kalf: waar- devol als goud, jong en sterk als een kalf. Toch best positief? Maar wij vinden dat nu toch wel wat primitief. Wij hebben andere vergelijkingsmogelijkheden. Onze cultuur is er vol van! De Heere Zelf vraagt het ons uitdagend in Jesaja 40:25: 'Bij wien dan zult gijlieden Mij vergelijken, dien Ik gelijk zij?' Toe, noem eens iets.

Nu blijkt de oerzonde tegen het tweede gebod. Wij willen de hoogste hemelse Majesteit in Zijn eeuwige, geestelijke volmaaktheden naar beneden halen, binnen de beperkingen van ons denken

en voorstellen trekken, aards als we zijn. Zo krijgen we 'grip' op Hem, Hem in onze vingers. Zo maken we Hem naar *ons* beeld en *onze* gelijkenis. Concreet of in gedach- ten kunnen we dan over Hem beschikken, Hem vormen en vervormen, zoals wij dat wensen.

Kijk, en dat verafschuwt de Heere nu, want dat is een grote belediging voor Hem. Dit kwaad tast Hem in Zijn hoogheid en Schriftopenbaring aan. Het beeld van God staat namelijk in de Heilige Schrift. Zo en niet anders mogen we ons Hem voor- stellen. Onvoorstelbaar hoog en heilig; onvoorstelbaar groot en goed! Buig toch voor Hem in het stof. Buk toch in ootmoed. Verfoei die kleinmenselijke voorstellingen van de Heere en Zijn openbaring. Want wat komt de vijandschap tegen Hem en Zijn liefdedienst en Woord toch pijnlijk openbaar. O, die vreselijke eigenwilligheid: ik vorm mij een godsbeeld, dat bij mij past. Op mijn manier dien ik Hem dan. Graag niet zo strak, niet zo moeilijk..., alleen door mezelf bepaald.

Herken je dit verlangen in je eigen leven?

v. A.

Bij het kruis

Een zwaarbeladen Christen

ds. B.J. van Boven,
De Valk-Wekerom

De weg van Christen is gegaan langs het Huis van Uitlegger, waar hij verschillende lessen mocht ontvangen. Maar daarna moet Christen een weg inslaan die hem veel moeite kost, vooral vanwege de last die hij op zijn rug draagt.

Nog altijd drukt dat pak van zonden zijn schouders naar beneden. Hij weet niet hoe hij van dat pak verlost moet worden, ondanks alle geestelijke lessen die hij mocht ontvangen op zijn reis. Zijn er onder de lezers die dit (her)kennen? Voor velen is dit maar vreemde taal. Zij redeneren: Als je Christus kent, dan hoef je toch van je zonden geen last meer te hebben? Maar als we zo redeneren, dan zijn we er blind voor dat we *met God* verzoend moeten worden. Onze Heidelbergse Catechismus leert ons zo eenvoudig dat alleen God de genoegdoening van Christus schenkt en toerekent (Zondag 23).

Een verlost Christen

Bunyan tekent zeer eenvoudig hoe Christen van zijn pak verlost wordt. Als Christen op een wat hoger gelegen plaats komt, ziet hij een kruis staan. Aan de voet van die heuvel was een open graf. Zodra Christen bij het kruis is aangekomen, glijdt het pak van zonden van zijn schouders af en het rolt door de opening in het graf. Bunyan schrijft zo treffend in zijn droom dat hij het pak van Christen erin zag vallen 'en ik zag het niet meer'. Met andere woorden:

Bunyan zag in zijn droom dat pak niet meer op Christens schouders liggen. Dan wordt Christen zo verblijd en roept: 'Hij heeft mij vrede gegeven door Zijn lijden en leven door Zijn dood'.

Wat een wonder als een verloren zondaar de vrucht van de kruisverdienste van Christus toegepast krijgt aan zijn ziel. Alleen door het bloed van Christus krijgt hij vrede met God en het leven voor zijn ziel. Daar zingen zij in God verblijd, aan Hem gewijd, van 's Heeren wegen. Daar wordt het wonder van vrije genade door het geloof beleefd in de diepte van mijn verlorenheid. Dan is het zo'n eeuwig wonder dat de Heere wilde omzien naar een dode hond, zoals ik mijzelf dan waarneem.

Een vrijgesproken Christen
Terwijl Christen daar staat bij het kruis,

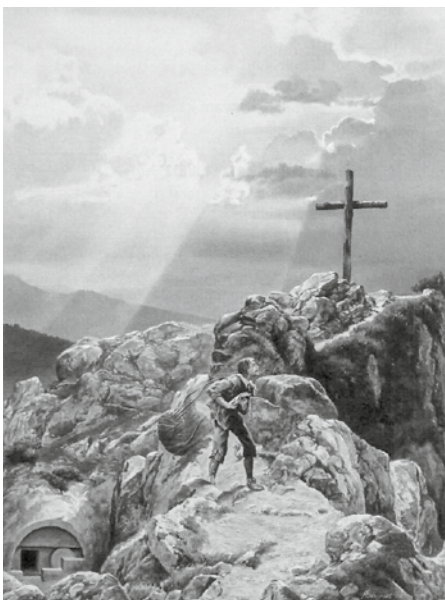
naderen er drie blinkende gestalten. Zij groeten hem met de woorden: Vrede zij u. De eerste zegt: Uw zonden zijn u vergeven. De tweede trekt Christen zijn oude, vuile kleren uit en geeft hem nieuwe kleren. De derde zet een merkteken op zijn voorhoofd en geeft hem een verzegelde rol. Daar moet hij onderweg uit lezen en deze afgeven bij de hemelpoort.

Zakelijk en helder tekent Bunyan hier het werk van een drieëinig God in de rechtvaardigmaking van een verloren zondaar. Niet van elkaar te scheiden, maar wel te onderscheiden. De eerste Persoon spreekt vrij van schuld en straf en geeft een recht op het eeuwige leven. Wat een wonder van vrije genade als een ziel die weldaad mag ontvangen en op grond van de genoegdoening van Christus met God verzoend wordt. De tweede Persoon bekleedt de ontklede zondaar met de mantel van Zijn gerechtigheid. Christus moest ontkleed aan het kruis hangen om te voldoen aan de eisen van Gods recht, om zo een mantel van gerechtigheid te bereiden voor al de Zijnen. Iedere draad van die mantel heeft (met eerbied geschreven) bloed gekost. Maar Hij heeft die bereid uit eeuwige liefde voor Zijn Vader en tot Zijn volk. Wat een wonder als die mantel dan omgehangen wordt, opdat de schande van onze naaktheid bedekt zou worden voor God.

De derde Persoon is de Heilige Geest, Die het merkteken erop zet en een verzegelde rol geeft. De Heilige Geest bevestigt deze zaken aan het hart, opdat de ziel er de heilige bate van hebben mag. Maar de Heilige Geest verzegelt ook. Ds. I. Kievit schrijft daarover: 'De verzegeling is een waarmerk dat wij Gods eigendom zijn voor tijd en eeuwigheid. (...) Verzegelen is ook beveiligen. Ook die weldaad wordt door de verzegeling genoten en gekend op een wijze die zeer diep ingrijpt in het hart. Veilig, veilig, niemand kan ons beschadigen hoe de hel ook woedt. (...) Zo woont de Heilige Geest in mijn hart als de eeuwige Trooster'. Kennen wij die weldaad, geliefde lezer, of staan wij ernaar die te kennen?

*En zie, daar staat een mens,
met schuld en vuil belaân,
De Rechter spreekt hem vrij
en ziet geen zonden aan,
De Zoon ontnemt zijn kleed
en doet Zijn mantel aan,
De Geest verzegelt hem
en doet hem veilig gaan.*

(wordt vervolgd)

'Ik acht Smijtegelt zeer geschikt voor de leesdienst'

Leesdiensten – een onderwerp dat veelvuldig voorkomt in De Saambinder. In de vragenrubriek, in recensies, in notulen van classisvergaderingen en in artikelen.

A. Bel, Vlaardingen

Ds. G.H. Kersten kreeg in 1931 een vraag te beantwoorden van iemand die een gesprek gehad had met iemand die de catechismuspreken van Smijtegelt scherp afgekeurd had. Wat ds. Kersten daarvan dacht. 'Ik kan niet dan met vreze aan mensen denken die de oude schrijvers afkammen, zo luidde zijn antwoord. 'Hun werken waren volstrekt niet volmaakt. Dat weten wij allen wel. Maar de genade die God verheerlijkte en de gaven en wetenschap waarmee de Heere in vervlogen tijden velen van Zijn knechten bedeede, moesten ons beschamen en tot jaloersheid verwekken. (...) Ik acht Smijtegelt zeer geschikt voor de leesdienst en bijzonder ook zijn Catechismusverklaring, die door vermaarde godgeleerden als Comrie geprezen is.'

In 1950 kreeg ds. A. Vergunst een vraag over het lange bidden tijdens leesdiensten. Het voorgaan van de ouderlingen in een bepaalde gemeente was wel stichtelijk, maar het grote gebed duurde een halfuur en het dankgebed een kwartier. De vraagsteller bracht 1 Korinthe 14:15 daarmee in verband: 'Wat is het dan? Ik zal wel met den geest bidden, maar ik zal ook met het verstand bidden; ik zal wel met den geest zingen, maar ik zal ook met het verstand zingen.'

Nee, die tekst kunnen we niet in verband brengen met huidige omstandigheden, het gaat hier om bijzondere Geestesgaven, antwoordde ds. Vergunst. Verder moeten we voorzichtig zijn om iets te zeggen van iemands gebed. We mogen elkaar wel in liefde onderrichten. De Schrift gaat ons

Ouderling B. Roest uit Scherpenzeel

hierin voor. De Heere Jezus zegt Zelf: 'En wanneer gij bidt, zo gebruikt geen ijdel verhaal van woorden, gelijk de heidenen, want zij menen dat zij door hun veelheid van woorden zullen verhoord worden.'

Philpot en Beversluis

Over de preken van J.C. Philpot schreef ds. Kersten: 'De preken van Philpot zijn geliefd. Waarom? Omdat Philpot schrijft naar het hart van Jeruzalem. Hij is geen dor-voorwerpelijke prediker, maar haalt de ziele van Gods kinderen uit; dát is het waarom Philpot een zo grote plaats onder het volk bewam, en waarom ik deze preken

van harte aanbevelen kan. Of er dan geen bezwaren zijn? Hebt ge niet over het algemeen gemist de ernstige vermaning van de onbekeerde en de drang tot waarachtige bekering van hen die nog vreemd van Christus zijn? Welnu, dat staat in verband met Philpots beschouwing over de kinderdoop en de volwassendoop. De preken moeten dus met oordeel gelezen worden. Ze zijn minder geschikt voor de kerk bij leesdiensten dan wel voor huiselijk gebruik. Wél geschikt voor de leesdiensten vond ds. Kersten de preken van ds. N.H. Beversluis. Om twee redenen: om de inhoud én om de omvang. 'Een preek mag niet te lang zijn. Een lezer kan de duivel in de kerk bidden en lezen.'

Kansel en lessenaar

In notulen van classisvergaderingen wordt meestal over leesdiensten gesproken als daar moeilijkheden over waren ontstaan. Zo was er in de jaren vijftig van de vorige eeuw een gemeente met drie ouderlingen. Twee van hen lazen een preek vanaf de kansel, de derde ouderling stond voor de lessenaar te lezen. Tegen lezen van de kansel had hij bezwaren op grond van een tekst uit Psalm 33 die hem was voorgekomen. Er waren leden die wegbleven als de een las, en andere leden bleven weg als een ander las. Een ouderling uit een naburige gemeente zou de helpende hand bieden in het zoeken naar een oplossing. Deze moest echter rapporteren dat zijn bemoeiingen tot niets geleid hadden. Als advies bracht hij uit: 'Laten ze het zelf maar uitzoeken.' Kennelijk is de zaak met een sisser afgelopen, want verder lezen we er niets meer over.

Een uitzondering

Over toevoegingen in preken en het aanbrengen van wijzingen wordt in diverse artikelen ook verschillende keren gesproken. Nee, dat mag beslist niet. Inkorten? Daarover wordt wat genuanceerder geschreven. Over toevoegingen maakte ds. J.J. van Ekeveld, die in 2001 een viertal artikelen over leesdiensten schreef, overigens een uitzondering: 'Ik heb het vroeger in Scherpenzeel meermalen meegemaakt dat de eerbiedwaardige Bart Roest zijn prekenboek weleens aan de kant schoof, zijn bril afzette en vanuit de volheid van zijn hart enkele woorden tot de gemeente sprak en daarna zijn bril weer opzette en de preek verder las. Dat mocht de oude Roest weleens doen, maar laten onze ouderlingen dat maar nooit doen.'

(wordt vervolgd)

Boekennieuws

"Onder de aandacht"
(pastoraat aan mensen met een beperking),
ds. P. Vernooij e.a.;
uitg. De Banier,
Apeldoorn;
128 blz., € 10,95.

Onder de aandacht (pastoraat aan mensen met een beperking)

Dat er misverstanden bestaan als het gaat over mensen met een beperking, in welke vorm dan ook, kan duidelijk zijn. Zij die met deze doelgroep te maken hebben, zullen dit onderschrijven. Alleen al in dat opzicht is het waardevol dat verschillende auteurs dit door middel van dit boekje onder de aandacht brengen. Deze doelgroep verdient met recht onze aandacht, zeker in het pastoraat.

Waardevol is de Bijbelse onderbouwing van deze vorm van pastoraat aan mensen met een beperking. De gebruikte citaten van ds. C. den Boer springen er voor mij wat dat betreft uit. Eén ervan: 'Juist nieten en nullen heeft Hij in het oog!'

In dit verband had er best wat meer nadruk gelegd mogen worden op Johannes 3. Immers, helder moet blijven het onderwijs dat Christus Zelf aan Nicodémus geeft over het werk van de wedergeboorte. Dit komt uit God Zelf voort, is voor ieder mens absoluut onmisbaar en wordt gelukkig niet begrensd door enige menselijke beperking.

Aandacht en een luisterend oor zijn heel wezenlijk, voor zowel de mens met een beperking zelf, alsook voor degenen die hen liefdevol omringen. Wat te denken van ouders die moeten ervaren dat er, vanwege onbegrip of onmacht, maar wordt gezwegen. 'Oog hebben voor' is pastoraal van belang. Wat kunnen mensen met

een verstandelijke beperking daarentegen een voorbeeld zijn voor veel anderen.

De auteurs reiken heel treffende en praktische tips aan voor het pastorale contact. Een van de auteurs schreef, over een doof meisje dat de vraag kreeg: 'Waarom ben jij zo geboren?' 'Ze schreef op het bord als antwoord: Ja Vader, want alzo is geweest het welbehagen voor U'. Dan kan beperking winst inhouden!

Wat is de beperking 'autisme' ook een moeilijk terrein. Toch kan ook in dezen de ondersteuning van de Heere wonderlijke kracht geven. Het 'draagt elkanders lasten' krijgt veel en terecht aandacht in de verschillende bijdragen.

De gemaakte opmerking over de noodzaak van de wedergeboorte doet verder niet af aan de verdere inhoud en het praktische nut van deze bundel. Hartelijk aanbevolen.

ds. A.J. de Waard, Nieuwdorp

"Trouwelijk hen geleid",
ds. J. Baaijens,
uitg. De Schatkamer,
Rumpt; 112 blz.;
€ 11,90.

Trouwelijk hen geleid

"Trouwelijk hen geleid" bevat vier preken van onze geliefde oom ds. J. Baaijens (1923–2007). Graag voldoe ik aan het verzoek om een paar regels over dit handzame (geschenk)boekje te schrijven. De Zeeuwse boerenzoon, die in eigen waarneming werkelijk alles tegen had, werd geroepen om te dienen in Gods wijngaard. In een Woord vooraf heeft zijn schoonzoon, ds. G.J. van Aalst, een aantal treffende zaken uit zijn persoonlijk en ambtelijk leven als herinnering opgeschreven. Zijn leven werd door Gods genade getekend door ootmoedig dienen, niet op de voorgrond, maar op de stille achtergrond. Hij was wars van alle vertoning om een naam onder de mensen te krijgen. We citeren uit het voorwoord: 'Het gaat niet om mij, maar om een ANDER! Daar was hij zielsinnig van doordrongen. Sterven aan eigen ik en alles wat van de mens is. Of om het met Johannes de Doper uit te drukken: 'Hij moet wassen en ik minder worden'. Dat was door Gods vrije genade in Christus zijn zielsbegeerte en levenskeuze geworden. Ja, zijn vermaak!' (blz. 6). Dat blijkt ook uit de vier preken die in deze kleine bundel zijn opgenomen. De tekst van de eerste preek is Jesaja 8:17 en 18 ('Een uitzierend volk met verwachting').

De stof voor de tweede preek is genomen uit Jesaja 55:6 en 7 ('Een oproep om de Heere te zoeken'). Boven de derde preek

staat 'De zaligmakende genade Gods voorgesteld' (naar aanleiding van Titus 2:11–14). Dit prekenbundeltje sluit -heel gepast- af met 'De vastheid van het profetisch Woord', waarbij de tekst uit 2 Petrus 1:19–21 verklaard wordt.

In deze preken horen we hem als het ware spreken. Zó was hij. Alles van een mens wordt afgesneden opdat er in die weg plaats komt voor Christus alleen. We lezen hoe de Heere dat werkt in het hart van een verloren zondaar. Maar ook hoe gewerkte Godsvreze openbaar komt in het leven der genade en hoe de Heere Zijn Kerk trouwelijk leidt. Wat dat betreft is de titel van het boek tekenend voor de inhoud van deze preken én ook van zijn leven. Zo mag hij nog spreken nadat hij gestorven is. Van harte aanbevolen.

ds. A.P. Baaijens, Aagtekerke

Bidden

L. van der Ham, Krimpen aan den IJssel

Volgende week woensdag zullen de meesten van jullie bid-dag hebben. Bijna overal zal er op deze dag twee of drie keer een kerkdienst gehouden worden. Houd er met je planning rekening mee. Ook voor jou is deze dag van groot belang.

Als we het over bidden hebben, dan kun je verschillende vragen stellen. Bijvoorbeeld: wat is bidden? Hoe bid je? Waar bid je? Laten we samen eens een paar antwoorden op deze vragen zoeken in de Bijbel.

Wat bidden is, vind je in de Psalmen terug onder verschillende woorden. Bidden wordt wel roepen genoemd. 'Uit de diepten roep ik tot U' (Ps. 130:1). Soms ook

klagen. 'Ik zocht Hem in mijn bange dagen; Ik bracht de nachten door met klagen' (Ps. 77:1 ber.). Een andere keer smeken (Ps. 6:9 ber.). En om niet meer te noemen: je hart uitstorten voor de Heere (Ps. 62:9). Bidden: woorden geven aan de nood van je leven.

Je weet dat de Joden bidden met uitgebreide handen omhoog. Eigenlijk wel een mooie gedachte. Lege handen die om vervulling vragen. Wij vouwen onze handen en sluiten onze ogen. En hopelijk kniel je 's avonds voor je bed. Daarmee zeg je eigenlijk: ik ben klein, ik ben afhankelijk. Ik verwacht alles en alleen van de Heere.

Van belang is een rustige afgezonderde plek waar je met aandacht je gebed kunt doen. De Heere Jezus heeft niet voor niets gezegd: 'Maar gij, wanneer gij bidt,

ga in uw binnenkamer' (Matth. 6:6a). Hoe vaak lezen we van Jezus Zelf niet dat Hij de eenzaamheid zocht. De stilte. De rust.

Waar je om mag bidden staat heel mooi opgeschreven in antwoord 118 van de Catechismus. Je mag de Heere alle geestelijke en lichamelijke zaken voorleggen. Let op de volgorde. Eerst je hart, je ziel en dan de andere zaken. En vergeet dit niet: 'Hij hoort hen die Zijn heil verwachten', want Hij is de Hoorder van het gebed (Ps. 65:1 ber.).

vervolgverhaal

61

Palko de kleine evangelist

J.W. van den Berg

Palko neemt de kruik om water te halen, maar bij de beek valt hij op zijn knieën en begint te huilen alsof zijn hart zal breken. 'Lieve Heere, U weet dat vader Malina geen vreemde is, ik wil hem alléén dienen, want ik houd van hem het allermeest. Mag ik als 't U belieft weer terug naar hem?'

Plotseling komt er met kracht, alsof hij werkelijk een stem hoort, in zijn hart een vers uit het Oude Testament, dat de priester op een dag aanhaalde en voor hem uitlegde. 'En Ik zal de blinden leiden door den weg die zij niet geweten hebben, Ik zal hen doen treden door de paden die zij niet geweten hebben; Ik zal de duisternis voor hun aangezicht ten licht maken en het kromme tot recht; deze dingen zal Ik hun doen en Ik zal hen niet verlaten'. Palko's opstand is neergeslagen. De Heere zal de duisternis voor hem tot licht

maken. Hij begrijpt alles nog niet, maar weet dat hij zijn grootvader moet gehoorzamen.

Als hij weer in de hut komt, waar Juriga hem nog wat nors ontvangt, vraagt hij: 'Grootvader, zal ik bij u komen slapen als Lesina en zijn vrouw komen?' 'Hm', is alles wat de oude man zegt. 'Kunnen we dan de Heere Jezus ontvangen in uw hoek?' 'Eh, ja, natuurlijk', stottert Juriga, 'maar wat...'

'Dan is het goed', zegt Palko blij. Als hij naar de boswachter gaat om te vragen of deze tegen vader Malina wil zeggen dat hij hem niet langer gezelschap kan houden, doet hij het met een bezwaard hart. Maar wat een verrassing! Daar staat de priester voor de boswachterswoning! 'Welkom, mijn zoon. Ik ben vroeg opgestaan om met jou een lange wandeling te maken.' 'O, maar ik kan niet meer met u gaan wandelen'. Palko barst in tranen uit.

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Lynden (Washington VS),
ds. J. den Hoed te Franklin Lakes (New Jersey VS);
Te Nieuwerkerk (Zld),
ds. A.J. de Waard te Nieuwdorp;
Te Oudemirdum,
ds. C.A. van Dieren te Rijssen-Noord;
Te Poederloijen,
ds. F. Mulder te Rhenen.

Bedankt:

Voor Kapelle-Biezeling,
ds. P.G. Heijkamp te Emmeloord;
Voor Leiderdorp,
ds. H. Brons te Vlaarding.

CORRECTIE

In het artikel van het Curatorium van de Theologische School, vorige week, zijn de vergaderdata onjuist vermeld. De eerste zin van het artikel moet luiden: Zo de Heere wil en wij leven zal van **maandag 20 mei 2019 tot en met woensdag 22 mei 2019** het Curatorium van de Theologische School vergaderen.

AANGEPASTE KERKDIENTST IN WIJK EN AALBURG

In de Geref. Gemeente van Wijk en Aalburg wordt op zaterdag 23 maart (15 uur) een aangepaste kerkdienst gehouden. Voorganger is ds. H.J. Agteresch.

AFSCHEID DS. MOERKERKEN

Het was een bijzondere dienst, op zondagmorgen 20 januari, waarin ds. A. Moerkerken afscheid nam van onze gemeente, die hij ruim 22 jaar met de liefde van zijn hart heeft mogen dienen. In 1996 opende de Heere de weg naar onze gemeente. Onvergetelijk en ontroerend was het hoe ds. J. Mijnders inder tijd de overkomst aankondigde! De dominee bediende in de afscheidsdienst het Woord uit Jesaja 55:6 en 7 ('Zoekt den HEERE terwijl Hij te vinden is...'), met als thema 'De waarachtige bekering'. Drie aandachtspunten stonden centraal: de roep tot de bekering, de tijd van de bekering en de hoop in de bekering. Aan het zoeken gaat

een missen vooraf en er volgt ook een zeker vinden.

Ds. Moerkerken zei deze tekst gekregen te hebben in de nachtelijke uren, van die God, Die de psalmen geeft in de nacht. Voor de vrucht op deze predikatie is ernstig gebeden: 'En de doden die hij (Simson) in zijn sterven gedood heeft, waren meer dan die hij in zijn leven gedood had'.

Na de dienst werd de dominee toegesproken door ouderling H.T. Groenendijk namens kerkenraad en gemeente. Hij verzocht de gemeente de dominee toe te zingen Psalm 69:14. 'Daar zullen zij, Gods knechten met hun zaad, zij die Zijn Naam beminnen erf'lijk wonen'.

Hoewel ds. Moerkerken officieel niet onze herder was, heeft hij met herderlijke zorg de gemeente gediend. Daardoor is een hechte band ontstaan tussen de gemeente en hem en ook met zijn vrouw. We mogen vast geloven dat de prediking in de Moriakerk niet zonder vrucht gebleven is. Daar zijn getuigen van in de gemeente en elders.

De kerkenraad van
Capelle aan den IJssel-West

UIT DE PASTORIE VAN CAPELLE A/D IJSSEL-WEST

(Overgenomen uit de kerkbode van Capelle aan den IJssel-West)

'Er liggen veelbewogen weken achter ons. We gingen samen een jaar uit en een nieuw jaar in. Heel bijzonder was het voor mij op oudejaarsavond met de gemeente op te gaan en de dienst bij te wonen als toehoorder. Bijzonder ook, omdat naast andere namen de naam van onze in 2018 overleden moeder werd afgelezen. Veel herinneringen komen dan boven.

Natuurlijk hebt u gemerkt dat ik de afgelopen weken enkele malen in de kerkbank een dienst heb bijgewoond. Een vreemde gewaarwording, om de preekstoel eens van een afstand en van de andere kant te bezien. Het viel mij steeds zwaarder op de zondagen de opgang naar ons bedehuis te midden van mijn gemeente te missen. Vandaar dat ik probeer, wanneer mij dat mogelijk is, mijn plaats naast mijn vrouw in te nemen. Dat valt nog niet mee: het volgen van een preek en het bijwonen van een kerkdienst kost me nog steeds veel fysieke en mentale energie. Toch

wil ik proberen als het mogelijk is weer met u op te gaan, zeker in de morgendiensten, want ik heb wel ervaren dat de Heere de poorten van Sion bemint boven de woningen van Jakob.

Bewogen waren de laatste weken ook vanwege mijn afscheid. Toen mij in 1996 emeritaat werd verleend om geheel in dienst van de Theologische School te komen, deed de vraag zich voor waar ons gezin zou moeten wonen. Vanuit uw gemeente kwam toen het aanbod de pastorie voor ons open te stellen. Ik zou dan de zondagse preekbeurten vervullen. De Heere maakte mij daartoe bereid. Op 16 juni sprak ik voor het eerst in de Moriakerk over Lydia's bekering. Niemand had toen kunnen weten dat ik ruim 22 jaar Gods Woord in uw midden zou mogen bedienen, zij het in de laatste perioden met steeds grotere tussenpozen. Met Pinksteren vorig jaar leidde ik de laatste dienst. Daarna ging het niet meer. De kerkenraad wilde dat er een officieel afscheid zou komen. Dat gebeurde op zondagochtend 20 januari. De tekstwoorden waren uit Jesaja 55:6 en 7. Reeds enkele maanden tevoren had de Heere mij 's nachts op die woorden gewezen. Het was mijn wens om in een 'gewone' zondagdienst in het midden van de eigen gemeente afscheid te nemen.

(..) Bijna de helft van mijn predikantschap was ik bij u, ruim 22 jaar. Van harte wil ik u danken voor de liefde die u ons hebt bewezen. Nooit kon ik als herder in uw midden zijn, alleen als leraar. U hebt daarover nooit geklaagd. De liefde in mijn hart voor de gemeente is in al die jaren alleen maar gegroeid. De eeuwigheid zal openbaren wat de Woordbediening uitwerkte. De kerkenraad dank ik hartelijk voor het om mij heen en achter mij staan. Er was eenheid en verbondenheid en u mag het al de broeders vragen: in al die jaren is er geen hard woord of wanclank gehoord. Onze koster en zijn helpers dank ik voor hun trouwe hulp. Graag wil ik u vergeving vragen voor alle tekort in mijn bediening.

Een hartelijke groet en Gode in alles bevolen,

Uw ds. A. Moerkerken

AFSCHEID DS. HOGCHEM VAN GENEMUIDEN

Op woensdag 20 februari heeft onze geliefde herder en leraar, ds. C. Hogchem, afscheid genomen van onze gemeente, vanwege het aannemen van het beroep van de gemeente te Aalburg. De tekst, die in de afscheidsdienst overdacht werd, was 2 Timótheüs 4:22^b: 'De genade zij met ulieden. Amen'. Dit tekstwoord is uitgewerkt vanuit het thema

'De genade toegebeden - een zegengroet', en verklaard in drie gedachten: de Oorsprong, de toepassing en de wens.

1. Het is een korte weergave van de zegenwens waarmee Paulus zijn brieven doorgaans beëindigt. Hij kende deze genade en leefde en arbeidde in de kracht ervan. Eenmaal heeft God tot hem gezegd: 'Mijn genade is u genoeg'. Vanwege de onmisbaarheid ervan begeert hij het ook voor een ander. Het is ook de laatste zin van de Bijbel. Laat het ook de tekst zijn voor de laatste preek als uw herder en leraar. Deze zaligmakende genade is onderscheiden van de algemene genade. Wij hebben voor de dood gekozen. Elke ademtocht is genade. Ons verkeren in de genadetijd is als een lokking, dat er bij God meer te verkrijgen is dan de dingen van beneden. Daarom: dé genade zij met lieden. Het verkiezend welbehagen geopenbaard in en door de Middelaar van het genadeverbond. Dan komt God niets te kort en ontvangt de zondaar de zaligheid om niet. Genade gaat niet ten koste van het recht. God eist betaling en zorgde Zelf voor betaling. Het is God Die het wil en het werkt, daarom valt genade eeuwig vrij. Bent u er blij mee? Want dan kan het nog!

2. Paulus noemt een grote kring: '... en al de broeders' (vers 21^b). Ge oefenden in de genade, maar nog steeds genade nodig. De Heere wordt van geven niet minder en van inhouden niet meer. Hij deelt vanuit diezelfde volheid nog genade uit, ook al gaat dan een herder en leraar weg. Om genade te mogen kennen in zijn kracht. God begint bij het begin: Hoe zal ik rechtvaardig verschijnen voor God? Genade leert dat we tegen God gezondigd hebben en doet bedelen aan Gods genadetroon. Zo'n beginneling staat er buiten en moet leren: 'Goed doet geen nut ten dage der vervolgenheid'. Zo raakt de mens alles kwijt en komt op 'verloren grond'. Dan wordt het benauwd, maar wordt een mens rijp gemaakt voor de ontsluiting van genade. Om dan in de prediking te beluisteren dat er een Weg ter ontkoming is.

3. Mensen kunnen elkaar die genade niet geven. Wel toewensen, maar noodzakelijk is dan ook om elkaar in de binnenkamer op te dragen. Om te smeken of die grote God en Zaligmaker de leegheid wil vervullen. Paulus bedoelt: we zijn zo diep afhankelijk. Hij is van zichzelf ook leeg, maar: 'er is een Fontein geopend tegen de zonde en tegen de onreinheid'. Genade wordt niet kleiner maar groter. En dan zal de Hoofdsteen worden toegebracht met toeroepingen: 'Genade, genade zij dezelve'. Uit Hem en door Hem en tot Hem zijn alle dingen!

Ds. Hogchem spreekt nog enkele persoonlijke woorden. Ds. A. Schot spreekt namens de classis Kampen en de PS Oost naar aan-

leiding van de woorden 'Staat op, laat ons van hier gaan', over de opdracht, de reden en de troost in deze woorden. Hierna wordt ds. Hogchem door burgemeester E. Bilder van de Gemeente Zwartewaterland toegesproken. In hartelijke bewoordingen spreekt ouderling H. van Dieren ds. Hogchem toe. Hij memoreert de hartelijke verbondenheid die in het Woord ervaren is. Hij verzoekt onze scheidende herder en leraar met zijn gezin toe te zingen Psalm 122:3.

Kerkenraad Gereformeerde Gemeente Genemuiden

VERSLAG VERGADERING CLASSIS UTRECHT

Namens de roepende kerk van Amersfoort opent ds. W. Visscher de vergadering op de gebruikelijke wijze. Blijkens de ingeleverde lastbrieven zijn alle dertien gemeenten wettig vertegenwoordigd door vijf predikanten en 21 ouderlingen. Vanwege de emeritaatsaanvraag van ds. J.J. van Ekeveld zijn deputaten art. 49 DKO aanwezig.

Ds. W. Harinck is bij toerbeurt preses, ds. J.J. van Ekeveld en ds. W. Mouw zijn assessoren en ouderlingen J.A. van de Poel en A.A. Gorter worden resp. als quaestor en scriba aan het moderamen toegevoegd.

In verband met de emeritaatsaanvraag van ds. Van Ekeveld leest de preses de acte van losmaking en het begeleidend schrijven van de gemeente van Zeist voor. Na advies van de deputaten art. 49 besluit de vergadering ds. Van Ekeveld op de meest eervolle wijze emeritaat te verlenen. Ds. Van Ekeveld wordt hartelijk toegesproken door ds. G.J.N. Moens namens de deputaten art. 49, en door de preses namens de classis. Nadat ds. Van Ekeveld enkele woorden heeft gesproken, wordt hem staande Psalm 89:8 toegezongen.

De consulentschappen worden als volgt verdeeld. ds. W. Harinck: Houten, Nieuwerter Aa en Woerden; ds. W. Mouw: Mijdrecht en Waardenburg; ds. P. Mulder: Amersfoort en Opheusden; ds. W. Visscher: Hilversum, Soest, Tricht-Geldermalsen en Zeist; ds. W.A. Zondag: Bodegraven en Utrecht.

Ds. W. Harinck wordt toegevoegd aan de classiscommissie buitenlandse kerken, die op de volgende classisvergadering een voorstel zal doen voor het consulentschap van Randburg.

Ingekomen zijn het jaarrapport van Sirjon over 2018 dat geagendeerd is. Verder is er een schrijven van de JBGG over de inventarisatie van de behoefte aan ondersteuning. Als de behoefte zich voordoet, zal hiervan gebruik worden gemaakt. Een verzoek van de classis Gouda om ambtelijke steun door ds. W. Harinck aan Moerkapelle wordt ingewilligd.

De afgevaardigden naar de Particuliere Synode Noord-West van 16 mei worden gekozen. Primi zijn de predikanten ds. W. Harinck, ds. P. Mulder, ds. W. Visscher en ds. W.A. Zondag, en de ouderlingen A.A. Gorter, J.H. Mauritz, J.A. van de Poel en J. Willemsen. Secundi zijn ds. W. Mouw en de ouderlingen J.A. Cromwijk, H.J. van der Poel, A. van der Heiden en A.A. van der Schans.

Het verslag van de classisdiakenen wordt voor kennisgeving aangenomen. Hen wordt gevraagd zich met de diakenen in de classis te bezinnen op de veranderde positie van de Vluchtheuvel, en hierover volgend jaar te rapporteren.

De vergadering stemt in met de benoeming van C. de Greef (Opheusden) in de classicale evangelisatiecommissie en met het mandaat voor het continueren van de inzet van de veldwerker, en de verhoging van de bijdrage van de classisgemeenten naar € 2,50 per lid en dooplid.

Over de jaarrapportage van Sirjon over 2018, het financieel verslag van de quaestor over 2018 en de begroting voor 2019 en over het verslag van de classicale commissie buitenlandse kerken worden geen vragen gesteld. De jaarlijkse classicale ambtsdragersbijeenkomst wordt gehouden op maandag 27 mei in Zeist en staat in het teken van 'communicatie'.

Een classisgemeente heeft een vraag naar uitbreiding van het mandaat en de werkwijze van de Commissie van Advies inzake seksueel misbruik in kerkelijke en/of pastorale gezagsrelaties, ingebracht ter doorgeleiding naar de PS. De vergadering stemt hiermee in. Een classisgemeente heeft een verzoek ingebracht ter doorgeleiding naar de PS betreffende de uitbreiding van de termijn van beroepbaarheid van een predikant die in zijn eerste gemeente staat van drie naar vier jaar. De vergadering besluit dat we de PS zullen vragen te onderstrepen beginnende predikanten als regel niet te vroeg te beroepen.

Bij de rondvraag vraagt een afgevaardigde hoe het besluit ten aanzien van de emeritaatsaanvraag van ds. van Ekeveld gecommuniceerd wordt. De kerkenraad van Zeist draagt hier zorg voor.

Bij toerbeurt is Bodegraven de roepende kerk voor de volgende classisvergadering, op 5 april, 10 juli of 4 oktober. Voor censuur ingevolge artikel 43 DKO is geen aanleiding. Assessor ds. Mouw sluit de vergadering op de gebruikelijke wijze.

A.A. Gorter, scriba

VERSLAG VERGADERING CLASSIS RIJSSEN

Ds. A. Schreuder opent de vergadering op de gebruikelijke wijze. Hij memoreert dat

ds. J. Karels met zijn vrouw het 60-jarig huwelijksjubileum mocht herdenken. Tevens meldt hij met blijdschap dat ds. A.A. Brugge het beroep naar Doetinchem heeft aangenomen. Bevestiging en intrade zijn gepland op woensdag 24 april.

De gemeenten blijken volgens de lastbrieven wettig vertegenwoordigd te zijn door vier predikanten, negentien ouderlingen en een diaken. De diaken krijgt keurstem. Het moderamen wordt als volgt samengesteld: Preses: ds. S.W. Janse, assessoren: ds. C.A. van Dieren en ds. A. Schreuder, 1^e scriba: oud. K.H. de Heer, 2^e scriba: oud. F. van Toor, quaestor: oud. Z. Klaasse. De notulen van de classisvergadering van 7 september 2018 worden met een kleine wijziging goedgekeurd en vastgesteld.

Er wordt een voordracht gedaan voor de Raad van Advies van De Vluchtheuvel in de persoon van P. Boer uit Apeldoorn. De gemeente van Beekbergen pleit in een schrijven voor het instellen van een landelijke commissie van advies om dienstig te zijn bij conflictbeheersing en -beslechting. Hun vraag is om deze brief als instructie door te sturen naar de PS Oost. Er is bijval voor dit voorstel en nadere suggesties worden

gedaan, die in de instructie kunnen worden meegenomen. Het accent moet dan liggen op broederlijk, pastoraal, objectief en kerkrechtelijk correct handelen naar alle partijen. De classis gaat akkoord met dit voorstel. Naar aanleiding van het jaarrapport 2018 van de Raad van Advies van Sirjon wordt een enkele vraag gesteld over de identiteit van bewoners. Hierin is echter geen inzage vanwege de privacyregels. De terugkoppeling naar de Raad van Advies Sirjon vindt plaats door de afgevaardigde vanuit de classis Rijsen, L. Kraa. Het rapport wordt verder voor kennisgeving aangenomen. Evangelist C. van Drunen geeft mondeling een verslag van de stand van zaken rond de evangelisatiepost te Emmen. Er wordt vanaf maart ook via een op te starten kringloopwinkel evangelisatiearbeid verricht. Van Drunen wordt Gods zegen toegewenst.

Er wordt gestemd over de afvaardiging naar de PS Oost op 23 mei te Barneveld-Centrum. Als predikanten worden afgevaardigd: ds. A.A. Brugge, ds. S.W. Janse, ds. A. Schreuder en ds. R.A.M. Visser. Als ouderlingen worden afgevaardigd J. van Garderen, K.H. de Heer, Z. Klaasse en F. van Toor. Secundi voor de ouderlingen zijn de broeders A.H.

Keurhorst, J. Rietman, A. ter Harmsel en J. Karels.

Het jaarverslag 2018 van de quaestor wordt aanvaard. Er is deze keer geen bijdrage vanuit de gemeenten nodig. Vanuit de gehouden classis contracta wordt een voorstel gedaan voor de verdeling der consulentschappen. Ds. A.A. Brugge wordt consulent van Enschede, Enter en Apeldoorn. Verder zijn er geen wijzigingen. De vergadering gaat hiermee akkoord.

De gemeente Wierden wordt aangewezen als roepende kerk voor de volgende classisvergadering op 6 september. Herinnerd wordt aan de afspraak dat dan ook het deputaatschap KGJO is uitgenodigd in verband met de 'Handreiking kerkenraden Nieuwe Media'.

Ouderling J.A. Kluin van de roepende kerk Terwolde-de Vecht eindigt de vergadering. F. van Toor, scriba

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK

Scriba van de diaconie van de Geref.

Gemeente te Utrecht is nu:

B.J. van Hell, Aldo van Eyckplantsoen 75, 3544 LD Utrecht; tel. 06-4615607, diaconie@gergemutrecht.nl

Berichten

VERENIGING VOOR WEDUWEN EN WEDUWNAARS

Op zaterdag 9 maart houdt de Reformatische Ver. voor weduwen en weduwnaars van 50 jaar en ouder, "Herkenning", haar jaarvergadering in de Adventkerk, Vijftien Morgen 51 te Veenendaal. Aanvang 10.30 uur, inloop vanaf 9.45 uur, sluiting 16.00 uur (de vorige week genoemde tijden waren onjuist). Meer info: tel. 0318-461244.

ZANGAVOND

Op zaterdag 16 maart (19.30 uur) wordt een Datheensamenzangavond met bovenstem gehouden in de Oude Kerk te Barneveld. Ds. G. Beens verzorgt de opening, een meditatie en de sluiting. Organist is Pieter Heykoop; collecte voor Adullam, Siloah en De Schutse.

CONGRES COGG

Het Contactorgaan Gereformeerde Gezind-

te (COGG) belegt op donderdag 4 april een congres over het thema 'Om de katholiciteit van de kerk'. Spreker: prof. dr. W. van Vlastuin. Op zijn lezing reageren ds. A.J. Mensink, prof. dr. B. Kamphuis en ds. W. Visscher. Locatie: De Schakel, Oranjelaan 10, Nijkerk; duur van congres: van 15.30-20.30 uur. Aanmelden bij: tschans@solcon.nl

BIJENKOMSTEN VAN HELPENDE HANDEN

- J.A. van Iwaarden spreekt op drie regiobijeenkomsten donderdag 21 maart in Moerkapelle, donderdag 11 april in Apeldoorn en woensdag 17 april in Kapelle) voor ouders van jongeren met gedragsproblemen over 'Verslavingsgevoeligheid bij jongeren met gedragsproblemen'.
- Voor ouders van kinderen met het Downsyndroom spreekt ds. A. Schreuder op zaterdag 23 maart in Woerden over 'Van kind van de gemeente tot lid van de

gemeente'. Aansluitend is er een forumbespreking.

- Over het thema 'Samen en toch alleen – autisme in relatie- en gezinsfasen' spreekt M. Geluk op donderdag 28 maart in Woerden.
- Voor mantelzorgers van mensen met niet-aangeboren hersenletsel wordt op donderdag 28 maart in Veenendaal een bijeenkomst gehouden. H. van Dam spreekt over 'Emotionele gevolgen en verlies aan gelijkwaardigheid'.
- Student P.J. de Raaf spreekt op zaterdag 30 maart in Veenendaal voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden over 'Gods leiding in het leven'.
- Ds. P.D. den Haan spreekt op zaterdag 13 april in Middelburg voor mensen met een lichamelijke beperking en hun familieleden over 'Lijdzaamheid in het lijden'.

Voor meer informatie en aanmelden: www.helpendehanden.nl/contactgroepbijeenkomst

Kerkdiensten

ZONDAG 10 MAART 2019

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 9.30 en 18.00 uur ds. C. Hogchem; Aalst 14.30 uur ds. F. Mulder; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Alphen a/d Rijn 10.00 uur ds. J. Driessen; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Amsterdam 16.00 uur ds. B. Labee; Apeldoorn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 19.00 uur ds. R.A.M. Visser; Barendrecht 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Barneveld-Centrum 9.30 en 19.00 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. A. Schreuder; Berkenwoude 19.00 uur ds. B. Labee; Bodegraven 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 16.00 uur ds. W.A. Zondag; Boskoop 9.30 uur ds. W. Silfhout en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Brakel 10.00 en 18.00 uur ds. L. Blok; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 14.30 uur ds. A. Verschuure; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 10.00 uur ds. H. Paul en 19.00 uur ds. G.J. Baan; Deventer 15.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds. K. Boeder; Doetinchem 15.00 uur (H.D.) ds. A. Schreuder; Dordrecht 10.00 uur ds. H. van der Heiden en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Eindhoven 18.00 uur ds. H. van der Heiden; Elspeet 10.00 en 18.30 uur ds. G. van Manen; Enkhuizen 16.00 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 10.00 uur stud. M.L. Dekker en 15.00 uur ds. S.W. Janse; Enter 15.00 uur stud. M.L. Dekker; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. J.B. Huisman; Goes 18.00 uur stud. P.C. Vlot; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Gouda 9.30 en 16.30 uur ds. G. Clements; 's-Gravenpolder 14.00 uur ds. D. de Wit; 's-Gravenzande 15.30 uur ds. W. Silfhout; Haamstede 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Herkingen 14.30 uur ds. G. Pater; Hilversum 16.00 uur ds. H.A. van Zetten; Hoedekenskerke 16.30 uur ds. A.J. de Waard; Hoofddorp 19.00 uur ds. R. Kattenberg; Hoogeveen 15.30 uur ds. J.B. Huisman; Houten 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 (H.A.) en 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kamperland 10.00 en 15.00 uur ds. C.J. Meeuse; Kapelle-Biezeling 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Katwijk aan Zee 18.30

uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. G. Beens; Krabbendijke 18.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Krimpen a/d IJssel 9.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Leiderdorp 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Lelystad 9.30 uur ds. A.B. van der Heiden en 16.00 uur ds. R. Kattenberg; Meeuwen 9.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen en 15.00 uur ds. P. Mulder; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 15.30 uur ds. A.P. Baaijens; Mijdrecht 10.00 uur ds. W. Harinck; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. W.A. Zondag en 16.00 uur ds. A.T. Huijser; Nieuwerter Aa 19.00 uur ds. M. Joosse; Nieuwerkerk 16.30 uur ds. C. Harinck; Nijkerk 18.30 uur ds. A. Schot; Nisse 9.30 en 14.30 uur ds. A.J. de Waard; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Opheusden 10.00 (H.A.) en 17.30 uur ds. W. Mouw; Opperdoes 10.00 uur ds. G. Heijkamp; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Ouddorp 9.30 en 18.30 uur ds. G. Pater; Poederloijen 14.30 uur ds. H. van der Heiden; Poortugaal 18.30 uur ds. C. Sonneveld; Poortvliet 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Puttershoek 14.00 uur ds. M.H. Schot; Rhenen 10.00 en 18.00 uur ds. F. Mulder; Ridderkerk 9.30 (H.A.) en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikkerveer 18.30 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur (H.D.) ds. S.W. Janse; Rilland-Bath 14.00 uur ds. G.J. Baan en 18.30 uur ds. C.J. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 10.00 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. H. Brons; Rotterdam-Centrum 19.00 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 16.30 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. Baan; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. M. Blok; Scherpenzeel 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. H.A. van Zetten; Sint Philipsland 14.30 uur ds. M. Blok; Sliedrecht 11.30 en 18.30 uur ds. A.T. Huijser; Soest 9.30 en 16.00 uur ds. J.W. Verweij; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Terneuzen 10.00 en 15.30 uur ds. J.B. Zippro; Terwolde - De Vecht 9.30 en 14.30 uur ds. B. van der Heiden; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.A.) en 18.30 uur ds. P. Mulder; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. C. van Krimpen; Utrecht 13.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Veen 9.30

uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. J. Schipper; Vlaardingen 10.00 en 16.30 uur ds. H. Brons; Vlissingen 17.00 uur ds. S. Maljaars; Waarde 9.30 (H.A.) en 18.30 uur ds. D. de Wit; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. H.J. Agteresch; Westkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. J. de Kok; Wierden 18.30 uur stud. M.L. Dekker; Woerden 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur stud. P.C. Vlot en 18.30 uur ds. J.B. Zippro; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eckveld; Zoetermeer 10.00 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. J. Driessen; Zwijndrecht 9.30 en 17.00 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 15.00 uur ds. G. van Manen.

DINSDAG 12 MAART 2019

Dirksland 19.30 uur ds. K. Boeder; Ooltgensplaat 19.30 uur ds. M. Blok.

WOENSDAG 13 MAART 2019 (BIDDAG)

Aagtekerke 9.30 en 18.30 uur ds. A.P. Baaijens; Aalburg 14.30 en 19.30 uur ds. C. Hogchem; Alblasserdam 9.30 en 16.30 uur ds. C. Sonneveld; Amersfoort 14.00 en 19.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 14.30 en 19.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 14.30 en 19.30 uur ds. R. Kattenberg; Barendrecht 14.30 uur ds. A. Verschuure en 19.30 uur ds. H.A. van Zetten; Barneveld-Centrum 9.30 en 14.00 (H.D.) en 19.30 uur ds. E.J. Boudewijn; Barneveld-Zuid 9.30 en 14.00 en 19.30 uur ds. J. van Laar; Beekbergen 10.00 en 15.00 uur ds. A. Schreuder; Benthuizen 9.30 en 16.30 uur ds. H.A. van Zetten; Berkenwoude 10.00 uur ds. W. Visscher en 19.30 uur ds. W. Silfhout; Bodegraven 10.00 uur ds. H. Paul en 17.00 uur ds. W.A. Zondag; Borssele 9.30 en 14.00 en 18.00 uur ds. D. de Wit; Boskoop 15.00 en 19.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 14.30 en 19.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 19.00 uur ds. A. Verschuure; Capelle a/d IJssel-West 9.30 uur ds. W.J. Karels en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg en 19.45 uur ds. A.T. Huijser; De Valk-Wekerom 9.30 en 14.00 en 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Den Haag-Scheveningen 19.30 uur ds. J. Driessen; Deventer 10.00 uur ds. R.A.M. Visser en 15.00 uur ds. W. Mouw; Doetinchem 9.30 en 19.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Dordrecht 10.00 en 17.00 uur ds. J.W. Verweij; Drachten 9.30 uur ds. J.B. Huisman; Ede 9.30 en 16.00 uur ds. M. Joosse; Elspeet 10.00 en 19.00 uur ds. G. van Manen; Emmeloord 9.30

uur ds. H. van der Heiden en 19.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Enkhuizen 14.30 en 19.30 uur ds. G. Heijkamp; Enschede 15.00 uur stud. P.C. Vlot; Enter 15.00 uur ds. S.W. Janse; Ermelo 14.30 en 19.30 uur ds. J.B. Huisman; Gorinchem 14.30 en 19.30 uur ds. L. Blok; Gouda 14.30 en 19.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 10.00 en 16.00 uur ds. W. Silfhout; 's-Gravenpolder 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. A.P. Baaijens; Haamstede 10.00 uur ds. G.J. Baan en 19.00 uur ds. C. Harinck; Hardinxveld-Giessendam 14.30 en 19.30 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur ds. M.H. Schot; Hoedekenskerke 10.00 en 14.30 uur ds. P.D. den Haan; Hoogeveen 15.30 uur ds. D.W. Tuinier; Houten 10.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.00 uur ds. W. Harinck; Kampen 9.30 en 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Kapelle-Biezelinge 10.00 uur ds. H. Brons en 19.00 uur ds. P.D. den Haan; Katwijk aan Zee 10.00 uur ds. F. Mulder en 19.30 uur ds. G.J.N. Moens; Klaaswaal 10.00 en 16.30 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.30 uur ds. G. Beens; Kortgene 16.00 uur ds. S. Maljaars; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 19.00 uur ds. C. van Ruitenburch; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Lelystad 19.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 15.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Meliskerke 9.30 en 19.00 uur ds. S. Maljaars; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. C.J. Meeuse; Moerkapelle 14.30 uur ds. J. Driessen; Nieuwdorp 9.30 en 14.00 en 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Nieuwerkerk 16.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Nijkerk 14.30 en 19.30 uur ds. G. Pater; Nisse 9.30 uur stud. M.L. Dekker; Nunspeet 9.30 en 14.30 en 19.30 uur ds. A. Schot; Oosterend 10.00 uur ds. A. Vermeij; Oosterland 10.00 en 18.30 uur ds. M. Karens; Oostkapelle 15.30 uur ds. C.J. Meeuse; Opheusden 10.00 en 19.00 uur ds. W. Mouw; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Puttershoek 14.30 en 19.30 uur ds. B. van der Heiden; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Ridderkerk-Slikerveer 14.30 uur ds. J. van Rijswijk en 19.30 uur ds. J.W. Verweij; Rijssen-Noord 9.30 en 19.00 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-West 9.30 en 19.00 uur stud. P.C. Vlot; Rijssen-Zuid 9.30 en 19.00 uur ds. S.W. Janse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. C.G. Vreugdenhil en 19.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 19.00 uur ds. G. Hoogerland; Rotterdam-Zuidwijk 15.00 en 19.45 uur ds. G.J. Baan; Scherpenzeel 10.00 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Sliedrecht 9.30 en 17.00 uur ds. A.T. Huijser; Sprang-Capelle 15.00 uur ds. H.J. Agteresch en 19.30 uur ds. B. Labee; Stolwijk 10.00 uur ds. M.T. Al-Chalabi en 19.00 uur ds. M.H. Schot; Terwolde - De Vecht 14.00 en 19.30 uur ds. K. Boeder; Tricht-Geldermalsen 14.00 en 19.30 uur ds. P.

Mulder; Uddel 10.00 uur ds. G. Pater en 19.00 uur ds. M. Joosse; Utrecht 10.00 en 15.30 uur ds. W. Harinck; Veen 14.30 en 19.30 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Vlaardingen 15.00 en 19.30 uur ds. H. Brons; Waarde 18.30 uur stud. M.L. Dekker; Wageningen 14.30 en 19.30 uur ds. H. van der Heiden; Werkendam 10.00 en 19.00 uur ds. H.J. Agteresch; Woerden 10.00 en 19.00 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 uur en 18.00 uur ds. J.B. Zippro en 14.00 uur stud. M.L. Dekker; Yerseke 9.30 en 14.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 19.30 uur ds. J.J. van Ekeveld; Zwijndrecht 14.30 en 19.30 uur ds. H.E.P. Fortuijn; Zwolle 14.30 uur ds. G. van Manen.

DONDERDAG 14 MAART 2019

Dinteloord 10.00 uur ds. B. Labee en 19.00 uur ds. G. Pater; Hoofddorp 19.45 uur ds. F. Mulder; Naaldwijk 19.45 uur ds. C.J. Meeuse; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Terneuzen 14.30 en 19.00 uur ds. J.B. Zippro.

VRIJDAG 15 MAART 2019

Lisse 14.15 uur (huw.bev.) ds. G.J.N. Moens.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 10 MAART 2019

Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 en 16.00 uur evang. S. de Visser; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 uur evang. A. van Setten en 16.30 uur stud. G.P. van Nieuw Amerongen; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

WOENSDAG 13 MAART 2019 (BIDDAG)

Amsterdam (Looiersgracht 70) 19.30 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 19.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 16.00 uur evang. S. de Visser; Tilburg (Offenbachstraat 105) 19.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties

Grote KOOR- en SAMENZANGAVOND
Zaterdag 16 maart 2019 - 19.30 uur
Appelwoord - 4 koren - div. solisten
GOUDA toegang en parkeren vrij
Info: www.gergemgouda.nl

T.h. ruime, sfeervolle vakantiewoning (7 pers.) in ZEELAND. Wasmachine, afwasmachine, magnetron, WiFi, kinderbedje, kinderstoel aanwezig.
www.boerderijvakantiezeeland.nl
0113-302209

www.villaweijpoort.nl

Bijeenkomsten, zakelijk en privé.
Nieuwerbrug. Midden in het Groene Hart van Holland. Laat u verrassen!

Te huur 8-persoons vakantiewoning in Nunspeet op park direct aan het Veluwemeer. Zondagsrust. Wasmachine.
www.veluwemeervakantiehuis.nl

Te huur: onze woning in Nunspeet voor ouder echtpaar.
DV 2-16 augustus. Tel. 0341 26 79 72

In de cursussen komt vragen-derwijs de hoofdgedachte naar voren, waarbij de details ook tot hun recht komen.

Meld u nu aan !!

Meer info zie onze website.
Of vraag een gratis brochure aan.

www.cursussenoudvaders.nl
tel. 0118-583025 / 0172-532796

Zelfstandige woonruimte te huur voor 1 persoon in de omgeving van Geldermalsen. De woonruimte is nabij het station en de A15/A2.
huisjeverhuur93@gmail.com

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

T.h. vrijst. woning (12 pers.) in rustig buitengebied. Omgeving Ede.
DV 19 t/m 28 aug. Tel 06-53296713

Werkvakantie in Roemenië
Wil jij iets betekenen voor de aller-armsten? Ga dan van 5 t/m 17 augustus mee naar Roemenië. Voor meer info: <https://www.samarita.nl/werkvakanties/werkvakantie-oradea-2018/> of mailen naar a.kole@klikSAFE.nl of a.trouworborst@so-zwolle.nl

IMPORTEREN UIT CHINA?

www.3sichina.com

Lokaal kwaliteitscontrole

Goedeboeken nieuw en tweedehands
Kerkbuurt 30, Sliedrecht
0184-769003
www.goedeboeken.nl

Te huur: ruime hoekwoning op loopafstand centrum Barneveld.
Voor periode van april '19 tot mei '20.
Voor info: 06-25308182

Zoekt u een mediator of organisatie-adviseur?

Bel: 06 - 53868881

www.bvissermediation.nl
www.bvisserconsultancy.nl

ROEMEENSE PANFLUITEN, BLOKFLUITEN, MUZIEKSTANDAARDS EN NOG VEEL MEER!

R. Mulder - Staphorst
06-12610628 of 0522-474256

www.muldermuziekinstrumenten.nl

Vakantiewoning **Haus Irmgard**
Geschikt voor groepen tot 30 pers.
Duitsland, Hunsrück.
0049 (0)1733912483
www.hausirmgard.nl

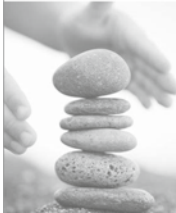
Vakantie in de Duitse Pfalz? Wij verhuren twee zeer ruime **vakantiewoningen**, geschikt voor zowel klein als groot gezelschap. Ook verhuren we **fietsen!** In de zomervakantie zijn er nog enkele weken vrij. Info: www.beth-etham.de of onder tel.nr. 0049-6385-92 555 77 (Nederlandstalig)

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD · angst · burn-out · depressie · faalangst · fobie · gedragsproblemen · identiteitsproblemen · lichamelijke spanningsklachten · negatief zelfbeeld · onzekerheid · opvoedingsproblemen · paniek · piekeren · PDD-NOS · relatieproblemen · slaapproblemen · somberheid · spanning · stress · syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:

T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Op vakantie in Ontario, Canada?
20 km van Norwich / Bed & Breakfast
5-6 personen & babybed
Tel. 001-519-485-0635

Bent u op zoek naar een hoogwaardige PVC vloer? Dan zit u met **DE VLOERENKONING.NL** op de juiste koers. Thuiservice: 06-19557166

ORGELMUZIEK SAMENZANG
Van bekende liederen en psalmen met bovenstem

Randert van RIKKERS

D.V. Zaterdag 23 MAART 2019
Hervormde Kerk **KAPELLE**

Ajton DE KRAKER

Toegang: vrij · Aanvang: 19.30 uur · Spreker: dhr. P. Velthove

De COLLECTE tijdens deze avond is bestemd voor **bijzondere noden**

Ook dit jaar weer van harte welkom op onze **boerderij in Frankrijk**
Kijk op: **kamperenopdeanderekant.fr**

ES Vakanties
Vakanties in eigen sfeer

Voordelig met het hele gezin in eigen sfeer naar zon, water en bergen? Vanaf € 495,- per week staat uw **stacaravan in Oostenrijk** klaar. Nederlandstalige kerkdiensten en animatieteam voor jong en oud.
Info: www.es-vakanties.nl
of bel: 055 3030083.

Coördinator Breda

Het evangelisatiewerk in Breda vindt plaats onder verantwoordelijkheid van de evangelisatiecommissie (CEC) van de classes Dordrecht. De coördinator draagt zorg voor verdere uitbouw van de bestaande evangelisatieactiviteiten.

De coördinator is gezichtsbepalend voor het werk vanuit 'de Lichtboei' en beschikt minimaal over:

- uitstekende sociale en communicatieve vaardigheden;
- ervaring met evangelisatiewerk;
- flexibele en creatieve instelling.
- vrijwilligersfunctie voor tenminste twee dagen per week

Tot het takenpakket behoort onder andere:

- aansturen vrijwilligers;
- aansturen bestaande activiteiten;
- ontwikkelen van nieuwe activiteiten;
- toerusting vrijwilligers
- PR beleid
- voorzitter van de werkgroep Breda en lid van de CEC-D.

De kandidaat is lid van de Gereformeerde Gemeenten en herkent zich in de wijze waarop de evangelisatieopdracht vanuit onze gemeenten inhoud krijgt. Spreekt deze vacature je aan en ben je van harte verbonden aan Schrift en belijdenis? Solliciteer dan voor 30 maart 2019. Je sollicitatiebrief en CV -met opgave van kerkelijke referentie(s)- ontvangen wij graag via secretariaat@inloopdelichtboei.nl

KLASSIEKE ORGELS...

Johannus Eminent
Domus Monarke
Cantilena enz.

Ruime ervaring in zaal- en kerkorgels

Stolk Orgels

NIEUWERKERK A/D IJSSEL
Vrijheidslaan 55 - tel. (0180) 31 56 52

Krabbedijkse Nederhemert Nrd.
Papendrecht

www.stolkorgels.nl

BBV Barneveldse Begrafenis Vereniging

voor een eenvoudige, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafenisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

Van Horssen bv BOEKHANDEL & UITGEVERIJ

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:
Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

HUIB RUIJGROK
ERFRECHT & NALATENSCHAPPEN

Juridisch advies en administratieve en praktische hulp bij:

- nalatenschappen
- testamenten
- erfbelasting
- bewind en executele

Burg. Houtkoperweg 7 4033 BJ Lienden
T 0344 745 104 M 06 19452290
info@huibruijgrok.nl www.huibruijgrok.nl

BOEKEN EN MUZIEK VAN DER BOOM

Voorstraat 41 - 3245 BG Sommelsdijk
Tel. (0187) 48 26 14 - Fax (0187) 48 45 20
www.boekhandelvanderboom.nl

Annette van Maaren (Msc.)
Reformatoisch Psycholoog

Haastrecht Oudewater
Montfoort Gouda
0348-558000 of 06-42504158
www.phhaastrecht.nl
Psychologische Hulpverlening

sinds 1973

VAN MANEN
meesterlijke interieurs

kerkbanken | kerkstoelen | kansels
bankstoffering | doopvonts | lessenaars
collectezakken | liturgieborden

www.meesterlijke-interieurs.nl

Geselecteerd voor lijdenstijd

ds. A. Hellenbroek
De Kruisriomf van Vorst Messias
48 lijdenspredicaties
Naast het bekende vragenboekje is *De Kruisriomf* een van de meest gelezen werken van ds. Hellenbroek. Aanbevolen voor persoonlijke meditatie in de lijdensweken en Avondmaalstijden. Bovendien zijn de preken goed geschikt voor leesdiensten.
Geb. 720 blz.

34,95

GESCHENKBOEKJES

J. van 't Hul
Langs de weg naar Golgotha
De getuigen van het lijden van de Heere Jezus
Dit boek beschrijft de personen langs de kant van de weg naar Golgotha, van de jongeling met de linnen lijfrok tot en met Jozef van Arimathéa, de begrafenisverzorger.
Geb. 125 blz.

12,50

ds. B.J. van Boven
In de rol des boeks is van Mij geschreven
Drie preken voor de lijdenstijd
Ds. Van Boven wijst op het wonder van de verkijsende liefde van de Vader en op het wonder van de kopende liefde van de Zoon en op het wonder van de toepassende liefde van de Heilige Geest.
Geb. 100 blz.

11,50

ds. J. van Haaren
Petrus - momenten uit zijn leven
Vier preken voor de lijdenstijd
Petrus kent een teer zielenleven. Vanuit vier verschillende invalshoeken blijkt echter dat Petrus nog maar weinig verstaat van het borgwerk van Christus.
Geb. 102 blz.

12,50

ds. A. Verschuure
Avondmaalstijden
Op toegankelijke wijze wordt gemediteerd over de betekenis van de ark des verbonds, het verzoendeksel en de tafel der toonbroden, als handreiking bij de voorbereiding, bediening en nabetrachting van het Heilig Avondmaal.
Geb. 84 blz.

11,50

Verkrijgbaar in de boekhandel

 www.gebrkoster.nl

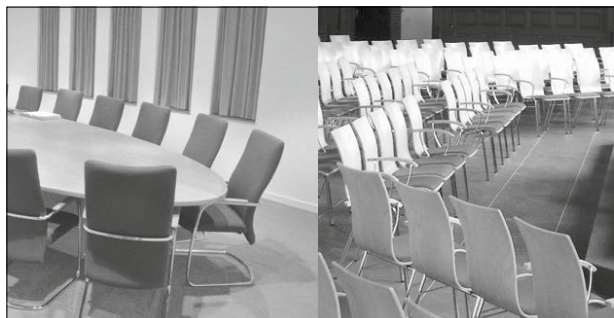
Uitgeverij Boekhandel
GK Gebr. Koster
Nairacstraat 17, Barneveld
tel. 0342 - 41 69 86

Mogen wij om uw steun vragen
voor de komende periode?
Stemt u ook D.V. 20 maart SGP?

SGP

Zuid-Holland
www.sgpzh.nl

Wordt er in uw kerk aan
nieuw meubilair gedacht?
Zijn er bouw- of
verbouwplannen?

HOEKMAN levert door
het hele land!

HOEKMAN
Kantoor & Project

Noordzandstraat 34 - 4401 CG Yerseke - T: 0113 57 29 07
E: info@piethoekman.nl - www.piethoekman.nl

begrafenisverzorging
Den Hollander

- Alleen begrafenissen
- Opbaarmogelijkheden in een door u
gewenst rouwcentrum of thuis met koeling
- Dag en nacht bereikbaar

🏠 Mozartlaan 13
3131ES Vlaardingen

☎ 010 - 460 05 09

✉ info@tdenh.nl

🌐 www.begrafenisverzorgingdenhollander.nl

**KOM NAAR DE LANDELIJKE
EVANGELISATIEDAG
BRUGGEN BOUWEN!**

>> **D.V. ZATERDAG 16 MAART 2019**
EEN INTERACTIEVE DAG VOOR HET HELE GEZIN

- Themalezing ds. M. Joosse
- Diverse workshops*, zie website
- Areopagus: nu en morgen - het doorgaande gesprek met hoger opgeleiden.

09.15 uur Inloop met koffie en thee
10.00 uur Aanvang programma
15:00 uur Sluiting

* Aanmelden via de website.

- Kindercrèche*
- Kinderprogramma*: knutselen, bewegen, zingen
- In de middagpauze:
Belegde broodjes en snacks verkrijgbaar
Koffie, thee en fruit gratis

>> **WWW.EVGG.NL**

Hoornbeek College
Utrechtseweg 230
AMERSFOORT

EVGG
EVANGELISATIE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

ANDANTE
-orgelcentrum-

Uw dealer van

**Johannus
Monarke
Content
Domus
Viscount
Mixtuur**
(Hauptwerk orgels)

* Ruim assortiment bladmuziek (ook klavar)
* Verkoop en verhuur, ook voor zaal en kerk
* Collectie kleine blaasinstrumenten

Industrielaan 26 • Veenendaal • tel 0318 - 50 50 63
www.andanteorgels.nl

Te huur: 2-3 pers. vakantiehuisje,
Valkseweg 8 te **Barneveld.**
Tel. 0342-412663.

Praktijk den Uijl
biedt hulp vanuit een Bijbelse visie
aan kinderen, jongeren
en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

Relaties
Seksualiteit
Burn-out
Onzekerheid
ADHD – Autisme
Identiteit
Opvoeding
Rouw

WWW.ABCONSULTS.NL

ABCONSULTS
Precies de hulp die je nodig hebt!

Begrafenisonderneming
Treur

Kroostweg 22
3704 ED Zeist
030 692 42 58
06 573 156 89
info@begrafenisondernemingtreur.nl

www.begrafenisondernemingtreur.nl

CAMPING EN CHALETPARK
"DE VERBORGEN HOEK"
Kom kamperen in FRIESLAND of huur CHALET of compleet ingerichte LODGETENT bij de FRIESE MEREN
www.deverborgenhoek.nl 0514-602065

- ✓ **Ambtskleding**
- ✓ **HERENKLEDING**
- ✓ **Trouwkostuums**

Geerts
herenkleding

Dorpsstraat 229
3925 KC Scherpenzeel
033 277 88 99
www.geertsherenkleding.nl

Wil jij werken als specialist in christelijke ggz?

Psychotherapeut / psycholoog
volwassenenzorg

32 uur – Goes

eleos
specialist in christelijke ggz

www.werkenbijeleos.nl

- REPEATED URGENT REQUEST -

Calvin Christian School, affiliated with the NRC (Ger. Gem.) of Southern Alberta, has several teaching vacancies for 2019-2020 which will impact our ability to offer continued education to the children of our congregations.

We would be grateful to welcome applications from competent, versatile, and dedicated teachers of any grade/age level, who also have a love for the truth which is according to godliness.

Questions? Please contact us!

☎ 001-403-381-3030

✉ marc.slingerland@ccschool.ca

🌐 lesgevenincanada.nl

More information about CCS can be found at lesgevenincanada.nl. Should the Lord incline your heart to apply, please submit a cover letter with your resumé or c.v. to office@ccschool.ca.

Calvin
Christian
School
Coalhurst, Alberta

Boekhandel
De ZONNEBLOEM
Dorpsstraat 164 - Scherpenzeel (gld)
033-2774355
www.boekhandeldezonnebloem.nl

www.derooboeken.nl
Vanaf NU al uw bestellingen
GRATIS verzonden (binnen Ned.)

 VAN STAVEREN
Begravenisverzorging
Met aandacht, zorg en respect
Dag en nacht bereikbaar 0172 23 33 38
vanstaverenbegravenisverzorging.nl

Tegels... als geen ander

Ook bij Kroon
TEGELOUTLET
veel keuze, vanaf
€ 3,95 / m²

Vloertegels en wandtegels
Meer dan duizend soorten
Vakkundig advies en gelegd.
Vloerverwarming
Altijd scherpe prijzen

KROON
VLOEREN IN STEEN

Energieweg 8c, Meerkerk | tel. 0183-354225 | www.kroonvloereninsteen.nl

Ambtskleding
Kostuums en shirts op maat

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63 | 4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl | www.klamarsfashion.nl
Voor openingstijden zie website.

Advies aan huis mogelijk
Maak vrijblijvend een afspraak!

Colofon

De Saambinder
Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Redacteuren: ds. B. Labee, J. van 't Hul

Redactiesecretaris: J. van 't Hul

Bijdragen van medewerkers
ds. G.J. van Aalst
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
T 0186-576990
E givanaalst@kliksafe.nl

**Boeken ter recensie en vragen voor
rubriek "Vraag en antwoord"**
ds. B. Labee
Kerkewijk 115a, 3904 JA Veenendaal
T 0318-51 35 97
E b.labee@kliksafe.nl

**Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk),
berichten en meditaties:**

J. van 't Hul
Lierdererf 19, 7364 BD Lieren
T 0651-622260
E jvthul@kliksafe.nl

**Aanlevertijd van kerknieuws en berich-
ten: uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.**

**Opgaven kerkdiensten
en beroepingswerk**
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan
Verloop drukkerij
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam
T 078-6912899
E saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk donderdag
vóór de week van verschijning aangele-
verd te zijn. Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,35 per mm.
Familieberichten € 0,45 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening
postbus 608, 3440 AP Woerden
T 0348-489900
E saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden
IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v. De
Saambinder-abonnementen te Woerden.

**Abonnementsprijzen
(bij vooruitbetaling):**
voor Nederland: € 14,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober)

voor het buitenland*: € 150,00 per jaar
* afwijkend tarief voor:
Canada: \$ 165, USA: \$ 140

Correspondentieadres Noord-Amerika
Mr. A.M. Berman
3340 Culp Rd. Unit 11
Vineland Stn. ON LOR 2E0
T 905 562 1331
E amberman47@gmail.com

De redactie behoudt zich het recht voor
ingezonden bijdragen, kerknieuws, berich-
ten en advertenties zonder overleg aan te
passen, in te korten of zonder opgave van
reden niet te plaatsen.

De redactie aanvaardt geen enkele aan-
sprakelijkheid betreffende de inhoud van
de advertenties en de (recensies van de)
aangekondigde boeken.

Ds. Labee over: **Bidden**

Werd er door Adam en Eva ook al gebeden? 'Geef ons heden ons dagelijks brood' staat toch in de gebiedende wijs? Moeten wij daarom wel vragen: 'wilt U? Mag je om iets bidden waarvan je weet dat de uitkomst men-selijkerwijze gesproken al vast staat?

Voor de zondeval

In het heenleven naar biddag, dit keer antwoord aan drie verschillende vraagstellers rond het gebed. Eerst over Adam en Eva in het paradijs vóór de zondeval. Zouden zij al gebeden hebben of alleen 'gedankt'? Hoewel de Heilige Schrift daar niet over spreekt, menen we toch te kunnen stellen dat ze zeker gebeden zullen hebben. Bidden is toch 'spreken met God'? Het eerste mensenpaar heeft in de staat der recht-hed voortdurend kunnen spreken met hun Schepper. Ongetwijfeld zal dat bidden zo anders geweest zijn dan de meeste van onze gebeden...

We moesten denken aan de tweede Adam, van Wie we ook lezen dat Hij een biddend leven kende. Hoewel Hij geen zonde gekend of gedaan heeft, was Hij zo menigmaal in gebed: overdag in de tempel en 's nachts op de berg. En de kern van Zijn gebeden? 'Ik heb U verheerlijkt op de aarde' (Joh. 17:4a). Zo geve de Heere ons allen een biddend leven!

Dagelijks brood

De tweede vraagsteller vroeg zich af of het onder ons gebruikelijke 'wilt U?' wel terecht is. Als we de vierde bede om dagelijks brood bidden, lijkt dat zo anders van

toon. Dat is toch een misverstand. Soms is dat woordje 'geef' inderdaad zo bedoeld. Bijvoorbeeld als we Rachels woord tot Jakob lezen (Gen. 30:1b): 'Geef mij kinderen, of indien niet, zo ben ik dood'.

Maar in het volmaakte gebed horen we een rechteloze bedelaar smeken met lege handen. De Heidelbergse Catechismus legt dat ook zo uit. We lezen in antwoord 125: 'Wil ons met alle nooddrift des lichaams verzorgen, opdat wij daardoor erkennen dat Gij de enige Oorsprong alles goeds zijt, en dat noch onze zorg en arbeid, noch Uw gaven, zonder Uw zegen ons gedijen, en dat wij derhalve ons vertrouwen van alle schepselen aftrekken en op U alleen stellen'. Ook de uitleg van de vijfde bede, om vergeving van alle schulden, klinkt op deze wijze: 'Wil ons, arme zondaren, al onze misdaden, en ook de boosheid, die ons altijd aanhangt, om des bloeds van Christus wil niet toerekenen...' (antw. 126a).

Vaststaande uitkomst

De laatste vraag was vergezeld van een tweetal voorbeelden die we hier weergeven. Als een vrouw al enkele maanden zwanger is, mag je dan bidden of het kind niet het syndroom van Down zal hebben, terwijl dit medisch gezien op dat moment al vaststaat? Mag je bidden (of is het zelfs je plicht) om een goede uitslag, net voordat je naar de specialist gaat voor het gesprek? Het is begrijpelijk dat zulke vragen ons hart (en hoofd) kunnen bezetten. Laten we niet teveel gaan redeneren, maar eenvoudig doen wat de Heilige Schrift ons bij monde van de Zaligmaker leert.

Uit Matthéüs 6 leren we dat we de Heere alles voor mogen leggen. Maar de spits van onze gebeden moet liggen bij de dingen van Gods Koninkrijk. Vers 33 is zo helder: 'Maar zoek eerst het Koninkrijk Gods en Zijn gerechtigheid, en al deze dingen zullen u toegeworpen worden'. Verder moeten al onze begeerten worden voorafgegaan van de derde bede: 'Uw wil geschiede, gelijk in den hemel, alzo ook op de aarde' (vers 10b).

En ten slotte, God is een God van wonderen. Hij is Almachtig en de levende Kerk mag het weleens van harte beamen met vers 13b: 'Want Uw is het Koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid, in der eeuwigheid. Amen.'

VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van De Saambinder kun jij/kunt u mailen naar ds. B. Labee of hem per post toezenden (zie colofon). Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor de lezers, volgt een antwoord op jouw/uw vraag in een nummer van De Saambinder.

Graag wel wat geduld. Er liggen nog tientallen vragen op een reactie te wachten.